Florin Ioniță

ART
Grup Editorial

Cartea cu teste

Limba și literatura română

Clasa a X-a

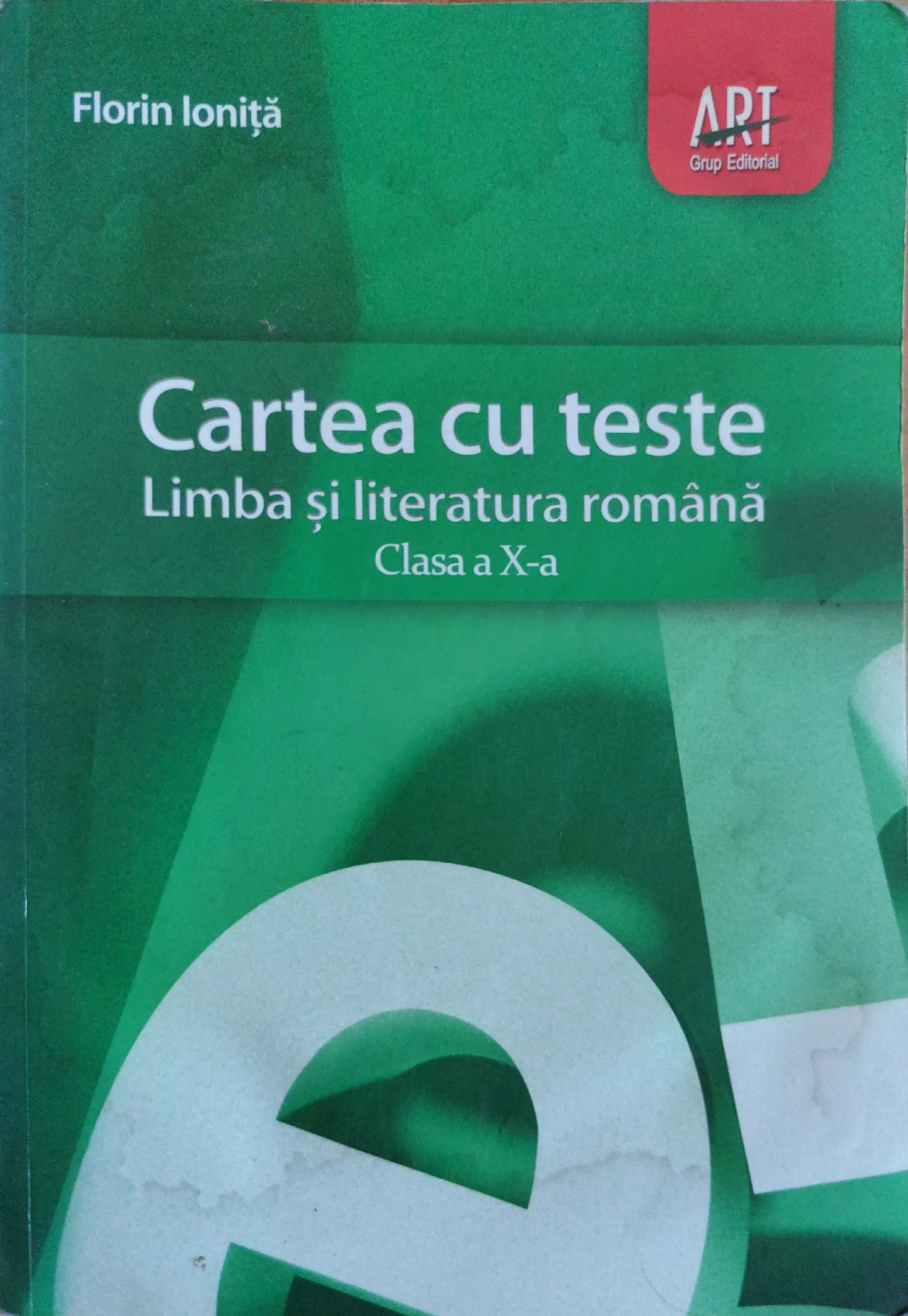

FLORIN IONIȚĂ

Cartea cu teste

Limba şi literatura română

Clasa a X-a

ART
Grup Editorial

Scanned with OKEN Scanner

Copyright © 2012

Toate drepturile asupra acestei lucrări aparţin editurii.
Reproducerea integrală sau parţială a conţinutului lucrării
este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii.

Redactor:
Alina Ioan

Tehnoredactare:
Vasile Ardeleanu

Coperta:
Alexandru Daş

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
IONIŢĂ, FLORIN
Cartea cu teste: clasa a X-a / Florin Ioniţă. –
Bucureşti : Art, 2012
ISBN 978-973-124-777-9

371.26:811.135.1+821.135.1.09:373.5

Pentru comenzi vă puteţi adresa:

Departamentului Difuzare
C.P. 22, O.P. 84, cod 062650, sector 6, Bucureşti

telefon
021.224.17.65
0721.213.576
0744.300.870
Se acordă importante reduceri.

Tipărit la C.N.I. „CORESI" S.A.

Scanned with OKEN Scanner

Cuprins

Argument / **5**

1. *Basmul cult* / **7** (Testele 1–7)
   Ion Creangă, *Povestea lui Harap-Alb*; *Dănilă Prepeleac*

2. *Povestirea* **27** (Testele 8–11)
   Mihail Sadoveanu, *Negustor lipscan*

3. *Nuvela* / **37** (Testele 12–17)
   Ioan Slavici, *Moara cu noroc*; Mircea Eliade, *Nopți la Serampore*

4. *Romanul* / **50** (Testele 18–29)
   Nicolae Filimon, *Ciocoii vechi şi noi*; Liviu Rebreanu, *Ion*; Mircea Eliade, *Maitreyi*

5. *Poezia epică – fabula* / **82** (Testele 30–33)
   G. Topîrceanu, *Bivolul şi coțofana*; Grigore Alexandrescu, *Iepurele, ogarul şi copoiul*; Anton Pann, *Trestia şi copacul*

6. *Poezia lirică* / **91** (Testele 34–46)
   Mihai Eminescu, *Floare albastră; Pierdut în suferința…; Stam în fereastra susă; Luceafărul*; Alexandru Macedonski, *Rondelul rozelor ce mor*; Ion Pillat, *Aci sosi pe vremuri*; Tudor Arghezi, *Cuvânt; Morgenstimmung*; Lucian Blaga, *Lumina*; Nichita Stănescu, *Cu o uşoară nostalgie*; Mircea Cărtărescu, *O motocicletă parcată sub stele*

7. *Comedia* / **129** (Testele 47–56)
   I.L. Caragiale, *O scrisoare pierdută; Conu Leonida față cu Reacțiunea; O noapte furtunoasă*; Camil Petrescu, *Mitică Popescu*

8. *Drama* / **157** (Testele 57–60)
   Camil Petrescu, *Suflete tari; Act venețian*

Scanned with OKEN Scanner

Argument

Evaluarea didactică are uneori tendința de a rămâne în urma predării, în mare măsură din cauza rutinei în elaborarea testelor aplicate la clasă. Tocmai de aceea, **Ghidul** își propune să le ofere celor interesați – elevi și profesori deopotrivă – câteva modalități de evaluare utile atât în practica școlară curentă, cât și în pregătirea Examenului de Bacalaureat. El a fost conceput având în vedere *competențele generale, competențele specifice și conținuturile* **Programei școlare** și utilizează majoritatea tipurilor de itemi cunoscuți în literatura de specialitate: *itemi cu alegere duală* și *multiplă, itemi de completare* și *cu răspuns scurt, itemi de asociere* (*tip pereche*), (scurte) *eseuri libere*, itemi tip *rezolvare de probleme*. Ca material-suport, au fost folosite cu precădere texte care se regăsesc în manualele școlare aflate în uz, dar au fost alese și texte complementare, utile pentru obiectivul de evaluare propus, compatibile cu un nivelul de competență mediu al elevilor și care să permită totodată acoperirea unui număr cât mai mare de conținuturi.

Programa pentru clasa a X-a vizează consolidarea aceloraşi *competențe generale, valori* şi *atitudini* menționate în programa pentru clasa a IX-a și ca atare este structurată pe aceleași domenii de conținut.

Potrivit planurilor-cadru de învățământ în vigoare, disciplinei *limba şi literatura română* îi sunt alocate **trei ore pe săptămână în trunchiul comun (TC)**, la toate filierele, profilurile şi specializările. În afara trunchiului comun, următoarele profiluri şi specializări **au alocată câte o oră pe săptămână în curriculumul diferențiat (CD)**: filiera teoretică – profilul umanist; filiera vocațională – profilul pedagogic, profilul ordine şi securitate publică (licee M.A.I.) şi profilul teologic.

Testele acoperă întreaga programă, dar, evident, la clasă este recomandat a fi propuse spre rezolvare mai cu seamă acele teste care vizează filiera, profilul, specializarea, dar și conținuturile manualului utilizat.

Fiecare test a fost construit în raport cu una sau două competențe generale și cu un număr de una până la maximum trei competențe specifice, permițând astfel utilizarea sa diferențiată, în funcție de obiectivul de evaluare urmărit: *plasamentul, progresul, diagnoza, prognoza* etc.

Scanned with OKEN Scanner

Numerotarea testelor evidenţiază diferenţele de conţinut şi este următoarea: **testul de tip I** a fost construit pe baza modelului primei părţi a probei de bacalaureat (nouă întrebări structurate vizând înţelegerea unui text); **testul de tip II** a fost construit pe baza modelului părţii a doua a probei de bacalaureat (eseu argumentativ având ca punct de plecare o cugetare/un proverb). Celelalte teste au fost numerotate în continuare, fără nicio altă menţiune. În cazul lor, pentru rezolvare a fost lăsat un spaţiu corespunzător chiar pe pagina tipărită a volumului.

Timpul alocat a fost stabilit ţinându-se seama de gradul de dificultate, de numărul cerinţelor care trebuie rezolvate, dar şi de nivelul mediu de performanţă vizat de programa şcolară, însă în nicio situaţie el nu depăşeşte durata celor 50 de minute ale unei ore de curs.

Deşi au fost concepute în vederea *evaluării curente*, printr-o simplă combinare testele pot fi utilizate şi pentru o *evaluare sumativă*. Desigur, în acest caz timpul alocat rezolvării va fi modificat în mod corespunzător.

Scanned with OKEN Scanner

1 Basmul cult

Ion Creangă, *Povestea lui Harap-Alb;*
Dănilă Prepeleac

Testul 1

BACALAUREAT TIP I

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare.

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj

Citeşte textul următor:

Şi mergând ei o bucată bună, Spânul se preface că-i e sete şi cere plosca cu apă de la stăpânu-său. Fiul craiului i-o dă, şi Spânul, cum o pune la gură, pe loc o şi ia, oţerindu-se, şi varsă toată apa dintr-însa. Fiul craiului zice atunci supărat:

— Dar bine, Spânule, de ce te apuci? Nu vezi că pe aici e mare lipsă de apă? Şi pe arşiţa asta o să ne uscăm de sete.

— Să avem iertare, stăpâne! Apa era bâhlită şi ne-am fi putut bolnăvi. Cât despre apă bună, nu vă îngrijiţi; acuş avem să dăm peste o fântână cu apă dulce şi rece ca ghiaţa. Şi cârnind pe o cărare, mai merg ei oleacă înainte, până ce ajung într-o poiană şi numai iaca ce dau de o fântână cu ghizdele de stejar şi cu capac deschis în lături. Fântâna era adâncă şi nu avea nici roată, nici cumpănă, ci numai o scară de coborât până la apă.

— Ei, ei! Spânule, acum să te văd cât eşti de vrednic, zise fiul craiului.

Spânul atunci zâmbeşte puţin şi, coborându-se în fântână, umple întâi plosca şi o pune la şold. Apoi, mai stând acolo în fund pe scară, aproape de faţa apei, zice:

— Ei, da' ce răcoare-i aici! „Chima răului pe malul pârâului!" Îmi vine să nu mai ies afară. Dumnezeu să uşureze păcatele celui cu fântâna, că bun lucru a mai făcut. Pe arşiţele ieste, o răcoreală ca asta mult plăteşte!

Mai şede el puţin acolo şi apoi iese afară, zicând:

— Doamne, stăpâne, nu ştii cât mă simţesc de uşor; parcă îmi vine să zbor, nu altăceva! Ia vâră-te şi d-ta oleacă, să vezi cum ai să te răcoreşti; aşa are să-ţi vie de îndămână după asta, de are să ţi se pară că eşti uşor cum îi pana...

Scanned with OKEN Scanner

Fiul craiului, boboc în felul său la trebi de aieste, se potriveşte Spânului şi se bagă în fântână, fără să-l trăsnească prin minte ce i se poate întâmpla. Şi cum sta el acolo de se răcorea, Spânul face tranc! capacul de pe gura fântânei, apoi se suie deasupra lui şi zice cu glas răutăcios:

— Alelei! Fecior de om viclean ce te găseşti; tocmai de ceea ce te-ai păzit n-ai scăpat. Ei, că bine mi te-am căptuşit! Acum să-mi spui tu cine eşti, de unde vii şi încotro te duci, că, de nu, acolo îţi putrezesc ciolanele!

Fiul craiului ce era să facă? Îi spune toate cu de-amănuntul, căci, dă, care om nu ţine la viaţă înainte de toate?

— Bine, atâta am vrut să aflu din gura ta, pui de viperă ce mi-ai fost, zice atunci Spânul: numai cată să fie aşa, că, de te-oi prinde cu oca mică, greu are să-ţi cadă. Chiar acum aş putè să te omor, în voia cea bună, dar mi-i milă de tinereţele tale… Dacă vrei să mai vezi soarele cu ochii şi să mai calci pe iarbă verde, atunci jură-mi-te pe ascuţişul paloşului tău că mi-i da ascultare şi supunere întru toate, chiar şi-n foc de ţi-aş zice să te arunci. Şi de azi înainte, eu să fiu în locul tău nepotul împăratului, despre care mi-ai vorbit, iară tu, sluga mea; şi atâta vreme să ai a mă sluji, până când îi muri şi iar îi învie. Şi oriunde vei merge cu mine, nu care cumva să bleşteşti din gură către cineva despre ceea ce a urmat între noi, că te-am şters de pe faţa pământului. Îţi place aşa să mai trăieşti, bine-de-bine; iară de nu, spune-mi verde în ochi, ca să ştiu ce leac trebuie să-ţi fac…

Fiul craiului, văzându-se prins în cleşte şi fără nicio putere, îi jură credinţă şi supunere întru toate, lăsându-se în ştirea lui Dumnezeu, cum a vrè el să facă. Atunci Spânul pune mâna pe cartea, pe banii şi pe armele fiului de crai şi le iè la sine; apoi îl scoate din fântână şi-i dă paloşul să-l sărute, ca semn de pecetluire a jurământului, zicând:

— De-acum înainte să ştii că te cheamă Harap-Alb; aista ţi-i numele, şi altul nu.

(Ion Creangă, ***Povestea lui Harap-Alb***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Scrie un sinonim adecvat sensului din context al cuvântului subliniat:
…cum o pune la gură, pe loc o şi ia, <u>oţerindu-se</u>, şi varsă toată apa.

.....

.....

2. Alcătuieşte un enunţ care să conţină o expresie/locuţiune în componenţa căreia să se afle substantivul *viaţă*.

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

3. Integrează într-un enunț o structură/sintagmă având un sens echivalent cu al expresiei *a prinde* (pe cineva) *cu ocaua mică*: (*...de te-oi prinde cu oca mică, greu are să-ți cadă*).

.....

.....

.....

.....

4. Scrie două enunțuri adecvate pentru a ilustra polisemia cuvântului *carte*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Explică sensul următoarei afirmații a naratorului, referitoare la comportarea fiului de împărat: *Fiul craiului, boboc în felul său la trebi de aieste, se potrivește Spânului și se bagă în fântână...*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Selectează, din lista următoare, două dintre calitățile stilului care ți se par a fi potrivite pentru a caracteriza limbajul naratorului în textul dat: *claritate, concizie, corectitudine, cursivitate, eufonie, oralitate, precizie, proprietate, variație stilistică*.

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

7. Enumeră câte două caracteristici ale fiecăreia dintre calităţile selectate.

.....

.....

.....

.....

8. Rescrie în limbaj standard următorul enunţ: *Pe arşiţele ieste, o răcoreală ca asta mult plăteşte!*

.....

.....

.....

.....

9. Rezumă în 6-10 rânduri fragmentul citat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 2

BACALAUREAT TIP II

Competență generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competență specifică:
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Scrie un text de tip argumentativ, de 15-30 de rânduri, despre *curajul de a înfrunta greutățile vieții*, pornind de la ideea exprimată în următorul proverb: *Și răul câteodată prinde bine la ceva.*

Vei avea în vedere:

- respectarea structurii textului de tip argumentativ (formularea ipotezei/ a propriei opinii despre ideea exprimată de proverbul dat, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a argumentelor, formularea concluziei);
- utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri.

Scanned with OKEN Scanner

Testul 3

BACALAUREAT TIP II

Competență generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competență specifică:
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Aprobă sau respinge, argumentându-ți opinia într-un eseu liber de 15-30 de rânduri, unul dintre punctele de vedere reproduse mai jos, referitoare la opera lui Ion Creangă.

Ce fericită achiziție pentru Societatea noastră [Junimea], *acea figură țărănească și primitivă a lui Creangă.*

(Iacob Negruzzi, ***Amintiri de la Junimea***)

Frumusețea supremă a operei lui Creangă este perfecta ei inutilitate. El nu vrea să dovedească nimic în bucățile sale cele mai bune [...]. *Și dacă din poveşti rezultă morala, pedeapsa celor răi etc., nu e vina lui.*

(G. Ibrăileanu, ***Povestirile lui Creangă***)

A fost greșită opinia că scrisul lui Creangă e pentru copii. Creangă e făcut să existe numai pentru adulți sau deloc.

(B. Fundoianu, ***De la Nică a lui Ștefan la Mallarmé***)

Însușirea de a dramatiza realistic basmul a făcut să-i iasă lui Creangă renumele de scriitor „poporal". Însă nici țăranii n-au astfel de daruri cu totul rafinate, nici poveștile, așa cum sunt, nu pot să placă țăranilor. Toată partea nuvelistică [...] *din* ***Povestea lui Harap-Alb*** *este peste înțelegerea unui om de la țară. Prea multă „atmosferă", prea mult „umor" dialogic, prea multă desfășurare coloristică în paguba mișcării lineare epice. Omul de țară vrea epicul gol, fără minuții de observație, și e doritor de fabulos. Este în poveștile lui Creangă atâta jovialitate, atâta umor al contrastelor, încât compunerile sunt menite să nu fie gustate cum trebuie decât de intelectuali.*

(G. Călinescu, ***Ion Creangă. Viața și opera***)

Atenție! Eseul trebuie să aibă ca punct de plecare o ipoteză; dezvoltarea eseului va conține argumente pro și contra, exemple etc., iar concluzia este necesar să întărească ipoteza prin reluarea ei în mod nuanțat. Trebuie întrebuințate, de asemenea, mijloace lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri precum verbe de opinie: *a crede, a considera, a presupune* etc.; adverbe/locuțiuni adverbiale de mod folosite ca indici ai subiectivității evaluative: *probabil, posibil, desigur, fără îndoială, cu siguranță* etc.; conjuncții/

Scanned with OKEN Scanner

locuțiuni conjuncționale cu rol argumentativ, folosite mai ales pentru exprimarea raporturilor de tip cauzal, consecutiv, final, conclusiv etc.: *deoarece, din cauză că, încât, ca să, aşadar* etc.) De asemenea, argumentarea este util a fi punctată şi prin formule ca *în primul rând/mai întâi, apoi, în concluzie/aşadar, deoarece, de exemplu* şi structuri lexicale specifice argumentării precum *se ştie* (*se cunoaşte*) etc.

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Timp pentru rezolvarea cerinței: 40 de minute

Testul 4

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj

Citeşte textul următor:

Atunci feciorul cel mai mare iè îndrăzneală şi zice:

— Tată, eu cred că mie mi se cuvine această cinste, pentru că sunt cel mai mare dintre fraţi; de-aceea te rog să-mi dai bani de cheltuială, straie de primineală, arme şi cal de călărie, ca să şi pornesc, fără zăbavă.

— Bine, dragul tatei, dacă te bizuieşti că-i putè răzbate pănă acolo şi crezi că eşti în stare a cârmui şi pe alţii, alege-ţi un cal din herghelie, care-i vrea tu, iè-ţi bani cât ţi-or trebui, haine care ţi-or plăcè, arme care-i crede că-ţi vin la socoteală şi mergi cu bine, fătul meu.

Atunci feciorul craiului îşi iè cele trebuitoare, sărută mâna tătâne-său, primind carte de la dânsul către împăratul, zice rămas-bun fraţilor săi şi apoi încalecă şi porneşte cu bucurie spre împărăţie.

Craiul însă, vrând să-l ispitească, tace molcum şi, pe înserate, se îmbracă pe ascuns într-o piele de urs, apoi încalecă pe cal, iese înaintea fecioru-său pe altă cale şi se bagă sub un pod. Şi când să treacă fiu-său pe acolo, numai iaca la capătul podului îl şi întâmpină un urs mormăind. Atunci calul fiului de crai începe a sări în două picioare, forăind, şi cât pe ce să izbească pe stăpânu-său. Şi fiul craiului, nemaiputând struni calul şi neîndrăznind a mai merge înainte, se întoarnă ruşinat înapoi la tatu-său. Pănă să ajungă el, craiul pe de altă parte şi ajunsese acasă, dăduse drumul calului, îndosise pielea cea de urs şi aştepta acum să vie fecioru-său. Şi numai iaca îl şi vede viind repede, dar nu aşa după cum se dusese.

— Da' ce-ai uitat, dragul tatei, de te-ai întors înapoi, zise craiul cu mirare? Aista nu-i semn bun, după cât ştiu eu.

— De uitat, n-am uitat nimica, tată, dar ia, prin dreptul unui pod, mi-a ieşit înainte un urs grozav, care m-a vârât în toţi spărieţii. Şi cu mare ce scăpând din labele lui, am găsit cu cale să mă întorc la d-ta acasă decât să fiu pradă fiarelor sălbatece. Şi de-acum înainte, ducă-se, din partea mea, cine ştie, că mie unuia nu-mi trebuie nici împărăţie nici nimica; doar n-am a trăi cât lumea, ca să moştenesc pământul.

— Despre aceasta bine ai chitit-o, dragul tatei. Se vede lucru că nici tu nu eşti de împărat, nici împărăţia pentru tine; şi decât să încurci numai aşa lumea, mai

Scanned with OKEN Scanner

bine să şezi departe, cum zici, căci, mila Domnului: „Lac de-ar fi, broaşte sunt destule". Numai aş vrea să ştiu, cum rămâne cu moşu-tău? Aşa-i că ne-am încurcat în slăbăciune?

(Ion Creangă, ***Povestea lui Harap-Alb***)

I. Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera **A**, dacă o consideri adevărată sau litera **G**, dacă o consideri greşită:

1. În fraza *Da' ce-ai uitat, dragul tatei, de te-ai întors înapoi, zise craiul cu mirare?*, ultima virgulă are rolul de a despărţi două propoziţii aflate în relaţie de coordonare prin juxtapunere. **A** **G**

2. Cratima din structura *de-aceea* indică rostirea în ritm rapid a celor două cuvinte. **A** **G**

3. Plasarea accentului deasupra vocalei *e* în cuvinte precum *iè, putè, plăcè* indică, de fiecare dată, prezenţa unui diftong. **A** **G**

II. Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera **A**, dacă o consideri adevărată, sau litera **G**, dacă o consideri greşită, şi scrie, în spaţiul rezervat, afirmaţia corectă:

4. Sensul proverbului *Lac de-ar fi, broaşte sunt destule* este, în contextul dat, că omul de calitate va găsi totdeauna prilejuri de a se remarca în viaţă. **A** **G**

.....

.....

.....

5. În dialogul cu fiul său, tatăl se arată îngrijorat de sosirea neaşteptată acasă a acestuia. **A** **G**

.....

.....

.....

6. Trăsătura dominantă de caracter a fiului de împărat, care se deduce din comportamentul acestuia în secvenţa citată, este prudenţa. **A** **G**

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

III. Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

7. În textul dat, limbajul utilizat este:
   a. arhaic;
   b. popular;
   c. standard.
8. Calităţile generale şi particulare ale stilului prezente în text sunt:
   a. claritatea, precizia, corectitudinea, simetria;
   b. claritatea, proprietatea, naturaleţea, varietatea stilistică;
   c. proprietatea, precizia, naturaleţea, eufonia.
9. În enunţul *Atunci feciorul craiului îşi iè cele trebuitoare, sărută mâna tătâne-său, primind* carte *de la dânsul către împăratul*, cuvântul subliniat are sens de:
   a. document scris;
   b. scriere tipărită şi legată (volum);
   c. scrisoare.

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 5

Competenţă generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţă specifică:
2.1. analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ

I. Scrie, în spaţiul rezervat, răspunsuri potrivite pentru fiecare cerinţă:

1. Numeşte două dintre modalităţile de caracterizare a personajului în basmul cult.

.....

.....

2. Scrie o formulă specifică pentru incipitul basmului.

.....

.....

3. Scrie o formulă specifică pentru finalul basmului.

.....

.....

4. Precizează tipul dominant de perspectivă narativă în basmul cult.

.....

II. Completează adecvat spaţiile libere:

6. Textul narativ care înfăţişează procesul de formare a personalităţii eroului sub acţiunea educaţiei şi a experienţei dobândite se numeşte .....

.....

7. Trăsătura care diferenţiază în modul cel mai clar *basmul* de specii precum *schiţa, nuvela, povestirea* sau *romanul* este caracterul .....
..... al întâmplărilor povestite.

8. Instanţele comunicării în basm sunt *autorul – naratorul/povestitorul – personajele* – .....

Scanned with OKEN Scanner

III. Scrie în spațiul liber din dreptul fiecărei cifre litera care corespunde unuia dintre tipurile de personaje enumerate în coloana din dreapta.

1. ..... calul
2. ..... crăiasa albinelor
3. ..... Gerilă
4. ..... Harap-Alb
5. ..... sfânta Duminică
6. ..... Spânul

A. ajutor
B. donator
C. erou
D. răufăcător

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 6

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
3.2. compararea unor argumente diferite pentru formularea propriilor judecăţi
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Citeşte textele următoare:

A.

Odată ce eroul a ajuns cu bine la capătul drumului, este bine să zăbovim puţin şi asupra celui ce pare a fi *răufăcătorul*, personajul negativ al poveştii: Spânul. Considerat astfel, comportamentul său faţă de Harap-Alb pare ilogic: îl lasă în viaţă după ce-i smulsese, la fântână, toate informaţiile utile despre rostul drumului său, căci nu de un rob pare a avea el nevoie, ci de o nouă identitate, dar, odată ajuns la curtea împăratului Verde, încearcă să-l ucidă, obligându-l la „munci" peste măsură de periculoase. Calul nu-şi ajută stăpânul în acel moment dificil, deşi i-ar fi fost uşor să-l poarte în zbor pe erou peste *pădurea întunecoasă* în care acesta se rătăcise, ferindu-l astfel de intervenţia vicleană a Spânului. Este ca şi cum între cei doi, cal şi „răufăcător", s-ar fi stabilit o complicitate greu sesizabilă totuşi de ochiului neexperimentat al tânărului. De fapt însă, în felul său, şi Spânul îi este de ajutor eroului, chiar dacă metodele lui sunt mult mai severe. Pentru ca Harap-Alb să devină *om*, Spânul trebuie să fie „rău", câtă vreme sfaturile tatălui sau blândeţea şi ajutorul repetat al sfintei Duminici nu au reuşit să-l transforme. Să ne reamintim jurământul impus fiului de crai: îmi vei fi rob *până vei muri şi iar vei învia*. Urmările sunt grave şi toate îl vizează pe erou. Dacă îşi calcă jurământul, dovedeşte mari carenţe morale. Şi tocmai *Omul* se construieşte acum. De aceea i se iau *banii*, *cartea* şi *armele*, căci niciun ajutor nemeritat nu-şi are rostul. *Banii* şi *cartea* ar putea deschide multe uşi, *armele* i-ar putea oferi şi ele avantaje, dar toate sunt perisabile în timp. Nu însă şi experienţa de viaţă. Cuvântul respectat indică în schimb omul de calitate. Iar când şi celelalte trăsături s-au conturat, Harap-Alb poate deveni liber. El nu a fost legat prin jurământ *pe vecie*, cum s-ar părea, ci numai până la îndeplinirea unei condiţii, desigur imposibile în planul realităţii, dar întru totul realizabile într-o poveste. Spânul şi-ar fi dovedit răutatea, **dacă l-ar fi păstrat în viaţă pe erou**, tocmai pentru că acesta, dovedindu-se om de onoare, nu şi-ar fi călcat jurământul, demascându-l pe „uzurpator", şi astfel ar fi rămas rob. Omorându-l, Spânul îl eliberează

Scanned with OKEN Scanner

din proprie voință, deși simulează mânia pentru a-și juca rolul până la capăt și a putea astfel ieși din scenă. Va interveni, poate, în destinul altui tânăr lipsit de experiență, așa cum o făcuse cândva și cu împăratul, tatăl eroului. Așadar, rolul său în poveste este asemănător cu al calului ori al sfintei Duminici, de exemplu, și anume de a-l ajuta pe adolescentul lipsit de experiență să se maturizeze, singura diferență fiind a metodei utilizate, mult mai severă în raport cu blândețea și înțelegerea arătate mezinului de către celelalte personaje.

B.

Emilia și Andrei discută despre personajele din ***Povestea lui Harap-Alb*** pe care tocmai au studiat-o la ora de literatură.

Andrei: Nu cred că modul în care a fost prezentat Spânul (textul **A.**) coincide cu intenția autorului. Toți știm că în orice poveste există și personaje negative, iar mie mi se pare că Spânul s-a comportat tot timpul ca un om rău cu adevărat: a profitat de naivitatea eroului și l-a înșelat, l-a supus la încercări periculoase, l-a umilit în fața verișoarelor sale și, mai ales, i-a tăiat capul. Doar întâmplarea a făcut că fata împăratului Roșu a avut la îndemână apa moartă și apa vie pentru a-l readuce la viață. Iar pedeapsa pe care o primește în cele din urmă mi s-a părut absolut meritată și, în plus pentru mine, este o dovadă a faptului că Spânul aparține categoriei de personaje numite *răufăcători*.

Emilia: Și eu am interpretat în același fel faptele Spânului imediat după ce am terminat de citit basmul lui Creangă. Acum însă, după ce am citit explicațiile de mai sus (textul **A.**), îmi dau seama că m-am înșelat. Există multe detalii pe care le-am neglijat la prima lectură: avertismentul neașteptat al tatălui dat eroului la plecarea de acasă (*ferește-te de omul spân*), comportamentul ambiguu al calului, purtarea aparent ilogică a Spânului în pădure când îi cruță eroului viața sunt doar câteva dintre acestea. Dacă vei relua lectura cu mai multă atenție, vei mai descoperi și altele. Punându-le acum cap la cap, înclin să dau dreptate acestei interpretări a textului.

A cui părere ți s-a părut cea mai apropiată de propriul tău punct de vedere: a lui Andrei sau a Emiliei? Motivează-ți opțiunea, într-un text de 15-30 de rânduri, **adresându-te în mod direct celui pe care îl contrazici**, folosind propriile tale argumente, dar făcând referire și la argumentele celui pentru a cărui părere ai optat.

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

Testul 7

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj
1.5. utilizarea, în exprimare proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare.

Citeşte textul următor:

...cum am spus, omul nostru era un om de aceia căruia-i mânca câinii din traistă, şi toate trebile, câte le făcea, le făcea pe dos. Târgul era cam departe, şi iarmarocul pe sfârşite. Dar cine poate sta împotriva lui Dănilă Prepeleac? (că aşa îi era porecla, pentru că atâta odor avea şi el pe lângă casă făcut de mâna lui). El tufleşte cuşma pe cap, o îndeasă pe urechi şi habar n-are: „Nici nu-i pasă de Năstasă; de Nichita, nici atâta".

Mergând el cu Duman şi Tălăşman ai săi, tot înainte spre iarmaroc, tocmai pe când suia un deal lung şi trăgănat, alt om venea dinspre târg cu un car nou, ce şi-l cumpărase chiar atunci şi pe care îl trăgea cu mâinile singur, la vale cu proptele şi la deal cu opintele.

— Stai, prietene, zise ist cu boii, care se tot smunceau din funie, văzând troscotul cel fraged şi mândru de pe lângă drum. Stai puţin cu carul, c-am să-ţi spun ceva.

— Eu aş sta, dar nu prea vrea el să steie. Dar ce ai să-mi spui?

— Carul dumitale parcă merge singur.

— D-apoi... mai singur, nu-l vezi?

— Prietene, ştii una?

— Ştiu dacă mi-i spune.

— Hai să facem treampa; dă-mi carul, şi na-ţi boii. Nu vreau să le mai port grija în spate: ba fân, ba ocol, ba să nu-i mănânce lupii, ba de multe de toate... Oi fi eu vrednic să trag un car, mai ales dacă merge singur.

— Şuguieşti, măi omule, ori ţi-e într-adins?

— Ba nu şuguiesc, zise Dănilă.

— Apoi dar, te văd că eşti bun mehenghiu, zise cel cu carul; m-ai găsit într-un chef bun; hai, noroc să dea Dumnezeu! Să-ţi aibi parte de car, şi eu de boi!

Apoi dă carul, îşi ia boii, pleacă pe costişă într-o parte spre pădure şi se cam mai duce. Istalalt, adică Dănilă, zice în gândul său: „Taci, că-i cu buche; l-am potcovit bine! De nu cumva s-ar răzgândi; dar parcă nu era ţigan, să întoarcă." Apoi îşi ia şi el carul şi porneşte tot la vale înapoi spre casă.

Scanned with OKEN Scanner

— *Aho! car nebun, aho! Când te-oi încărca zdravăn cu saci de la moară, ori cu fân din țarină, atunci să mergi așa!*

Și cât pe ce, cât pe ce să nu-l ia carul înainte. Dar de la o vreme valea s-a sfârșit și s-a început un deal; când să-l suie la deal, suie-l dacă poți!... Hârți! încolo, scârți! încolo, carul se da înapoi.

— *Na! car mi-a trebuit, car am găsit!*

(Ion Creangă, ***Dănilă Prepeleac***)

I. Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera **A**, dacă o consideri adevărată, sau litera **G**, dacă o consideri greșită, și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. Pentru a exprima o îndoială, enunțul *Oi fi eu vrednic să trag un car*, trebuie să fie urmat de semnul exclamării. **A G**

.....

.....

2. Exclamația *Na! car mi-a trebuit, car am găsit!* exprimă nedumerirea. **A G**

.....

.....

3. Următoarele cuvinte ale lui Dănilă exprimă nemulțumirea: — *Aho! car nebun, aho!* **A G**

.....

.....

4. Expresia *a mânca* (cuiva) *câinii din traistă* se referă la o persoană miloasă. **A G**

.....

.....

5. Prin cuvintele următoare, Dănilă își manifestă îndoiala că schimbul efectuat îi este favorabil: *Taci, că-i cu buche; l-am potcovit bine! De nu cumva s-ar răzgândi; dar parcă nu era țigan, să întoarcă.* **A G**

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

6. Întreg comportamentul lui Dănilă Prepeleac demonstrează naivitate.

A G

.....

.....

II. Încercuieşte litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

7. Sinonimul verbului *a şugui* este:
   a. a glumi;
   b. a ironiza;
   c. a înşela.
8. Calităţile generale şi particulare ale stilului prezente în text sunt:
   a. corectitudinea, claritatea, naturaleţea, eufonia;
   b. cursivitatea, proprietatea, naturaleţea, varietatea stilistică;
   c. proprietatea, precizia, corectitudinea, puritatea.
9. Expresia *a face treampa* înseamnă:
   a. a cumpăra (un obiect);
   b. a mijloci (o afacere);
   c. a păcăli (pe cineva).

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

2 *Povestirea*

Mihail Sadoveanu, *Negustor lipscan*

Testul 8

BACALAUREAT TIP I

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competență specifică:
2.1. analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ

Citește textul următor:

— Nu știți ce-i trenul? întrebă râzând jupân Dămian.

— Știm, rosti moale comisul.

— Eu nu știu, rosti îndărătnic ciobanul. Cine știe ce ticăloșie nemțească a mai fi!

— Adevărată ticăloșie și drăcie... râse cu voie-bună negustorul. Sunt un fel de căsuțe pe roate, și roatele acestor căsuțe se îmbucă pe șine de fier. Ș-așa, pe șinele acelea de fier, le trage cu ușurință o mașină, care fluieră și pufnește de-a mirare; și umblă singură cu foc.

— Fără cai? întrebă moș Leonte.

— Fără.

— Asta n-oi mai crede-o eu! mormăi ciobanul. Iar moș Leonte își făcu cruce.

— De ce să nu credeți? se amestecă împăciuitor comisul. Eu am mai auzit de asta și trebuie să credem. De văzut însă n-am văzut.

— Ba eu am văzut, cum vă spun, stărui cu veselie negustorul. Mașina umblă singură cu foc și trage după dânsa toate căsuțele. Apoi în acele căsuțe sunt ori oameni, ori mărfuri. Și batalii de la Tighina i-am încărcat în acele căsuțe. Și merg foarte bine, fără scuturătură și fără nacaz; numaidecât e-un huiet mare de trebuie să grăiască oamenii unii cu alții tare, ca surzii.

— Hm! – mormăi ciobanul. Și-ai umblat dumneata în căruța aceea cu foc?

— Am umblat; de ce să se mire omul de asta, când am văzut și alte lucruri și mai de mirare?

Scanned with OKEN Scanner

— *Care lucruri mai de mirare?*

— *Apoi să vedeți. Pe-acolo, prin țara nemțească, târgurile-s toate alcătuite din case cu câte patru sau cinci rânduri.*

— *Adică din case una peste alta. Am mai auzit eu de asta şi n-am vrut să cred.*

— *Apoi de ce să nu crezi, dac-aşa-i acolo? Da' eu nu m-am mirat prea tare de asta, cât de alta. C-am văzut uliți dintr-o singură bucată de piatră...*

Noi ne privirăm în tăcere la aceste vorbe.

— *Da. Ş-apoi ies nemții, boierii şi cucoane, şi se plimbă pe marginea uliții. Cucoanele au toate pălării, iar boierii toți au ceasornic. Nu numai boierii, ci şi lucrătorii mai săraci.*

— *De ceasornice nu mă mir... întrerupse moş Leonte; dar femeile cu pălării, drept să-ți spun, mie nu-mi plac.*

— *Ei, ce să faci? îl mângâie comisul. Aşa-s pe-acolo năravurile oamenilor.*

— *Şi ce-ai mai văzut, cinstite jupâne Dămian?*

(Mihail Sadoveanu, ***Negustor lipscan***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Transcrie un fragment însumând maximum zece cuvinte, potrivit pentru a ilustra registrul familiar al limbii.

.....

.....

.....

.....

2. Scrie un enunț care să conțină un antonim adecvat contextului pentru cuvântul subliniat: *Ştim, rosti <u>moale</u> comisul.*

.....

.....

.....

3. Rescrie enunțul următor, înlocuind cuvintele subliniate cu sinonime adecvate contextual: *Pe-acolo, prin țara nemțească, <u>târgurile</u>-s toate <u>alcătuite</u> din <u>case</u> cu câte patru sau cinci <u>rânduri</u>.*

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

4. Rescrie în limbaj standard următorul text, care conține descrierea făcută de jupân Dămian trenului: *Sunt un fel de căsuțe pe roate, și roatele acestor căsuțe se îmbucă pe șine de fier. Ș-așa, pe șinele acelea de fier, le trage cu ușurință o mașină, care fluieră și pufnește de-a mirare; și umblă singură cu foc.*

.....

.....

.....

.....

.....

5. Transpune în vorbire indirectă cele două replici din final, a lui moș Leonte și a comisului, utilizând în mod adecvat normele ortografice, ortoepice și de punctuație.

.....

.....

.....

.....

.....

6. Alege două dintre personajele existente în text și indică, în cazul fiecăruia, câte o trăsătură pe care o consideri a fi cea mai potrivită pentru a-i caracteriza firea.

.....

.....

.....

.....

7. Argumentează, în maximum cinci rânduri, una dintre trăsăturile indicate.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

8. Exprimă-ți opinia despre sensul comentariului pe care îl face povestitorul, la auzul descrierii oraşului de către jupânul Damian: *Eu nu ştiu, rosti îndărătnic ciobanul. Cine ştie ce ticăloşie nemţească a mai fi!*

.....

.....

.....

.....

.....

9. Rezumă textul în maximum şase rânduri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 9

BACALAUREAT TIP II

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
3.2. compararea unor argumente diferite pentru formularea propriilor judecăţi
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Citeşte textul următor:

— Altfel nemţii aceia au şi lucruri bune, urmă a tâlcui cu îngăduinţă negustorul. Mai întâi şi mai întâi la dânşii învăţătura-i la mare cinste.

— Iaca asta nu-i rău, întări comisul.

— În tot târgu, în tot satu, cinstite comise Ioniţă, în tot târgu, în tot satu – şcoală şi profesori. Şi toată lumea la carte.

— Atunci cine păzeşte oile? mormăi ciobanul; iar noi iarăşi ne-am veselit.

— Toată lumea la carte, şi băieţi şi fete.

Comisul se încruntă:

— Cum şi fete? Asta iar îi rânduială care trebuie să rămâie la dânşii.

Noi cu toţii am fost, se-nţelege, de părerea comisului. Şi iar am strigat, ca să s-audă până-n ţara nemţească.

(Mihail Sadoveanu, ***Negustor lipscan***)

Eşti de acord cu părerea comisului despre *învăţătura de carte* în rândul fetelor? Dacă răspunsul este DA, motivează-ţi acordul. Dacă răspunsul este NU, prezintă propria ta opinie asupra celor discutate de călătorii aflaţi la Hanul Ancuţei. Textul argumentării tale trebuie să fie de 15-30 de rânduri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

Testul 10

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competență specifică:
2.1. analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ

1. Rescrie cronologic următoarele secvențe din povestirea ***Negustor lipscan***:

a. Dinspre drum se aud glasurile unor cărăuși.
b. Povestitorul se pregătește a asculta *istorisirea prea cinstitului nostru comis.*
c. Dămian se așază la foc, alături de ceilalți drumeți.
d. Comisul Ioniță este curios să afle cine sunt călătorii.
e. Hangița îl recunoaște pe jupân Dămian și-l poftește în han.
f. Negustorul privegheză rânduiala mărfii și hrana vitelor și a oamenilor.
g. Negustorul povestește drumul până la Lipsca.
h. Dămian oferă Ancuței o *zgărdiță de mărgele.*
i. Comisul dorește să știe mai multe despre noul sosit.
j. Negustorul mărturisește că s-a născut *în anul mântuirii 1814.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

2. Descrie, într-un text de 5-10 rânduri, formula narativă *povestire în ramă*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Indică două trăsături pe care le consideri a fi specifice speciei literare *povestire*.

.....

.....

.....

4. Susține-ți opțiunea pentru una dintre aceste trăsături, într-un text de 5-10 rânduri, folosind argumente din povestirea ***Negustor lipscan*** de Mihail Sadoveanu.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 11

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competenţă specifică:
1.5. utilizarea, în exprimare proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare.

Imaginează-ţi următoarea situaţie: Eşti *jupânul Dămian Cristişor*, te-ai întors de curând de la *Lipsca* şi îi scrii *nânaşului* tău, *aga Temistocle Bucşan*, ca să-i mulţumeşti pentru scrisoarea de protecţie pe care ţi-a dat-o (*Din porunca Măriei Sale Vodă, dumneata ispravnic, ori privighetor, ori vameş, ori vornic de sat, orişicine ai fi, să nu cumva să cutezi a vătăma acestuia neguţător, ci să-l leşi a merge cu pace la locul săi. Aşa.*) şi să-i istoriseşti câteva dintre întâmplările călătoriei. Copiază începutul scrisorii lui jupânul Damian, reprodus mai jos, pe o pagină separată, şi povesteşte, în 15-25 de rânduri, două dintre aceste întâmplări. Vei folosi limbajul actual şi nu cel al povestitorului.

Vei avea în vedere:
- utilizarea convenţiilor specifice stilului epistolar;
- conţinutul şi structura adecvate acestui tip de compunere;
- corectitudinea limbii utilizate, aşezare în pagină, lizibilitate.

4 noiembrie, 18.., Iaşi

Nânaşule,

M-am întors de câteva zile, sănătos, din călătorie şi vreau mai întâi să-ţi mulţumesc pentru scrisoarea ta de recomandare şi protecţie, care mi-a fost de mare ajutor, şi să-ţi povestesc două dintre întâmplările drumului.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

3 *Nuvela*

Ioan Slavici, *Moara cu noroc*
Mircea Eliade, *Nopți la Serampore*

Testul 12

BACALAUREAT TIP I

Competență generală:
1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare

Competențe specifice:
1.1. identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj

Citește textul următor:

De la Ineu drumul de țară o ia printre păduri și peste țarini lăsând la dreapta și la stânga satele așezate prin colțurile văilor. Timp de un ceas și jumătate drumul e bun; vine apoi un pripor, pe care îl urci, și după ce ai coborât iar în vale, trebuie să faci popas, să adapi calul ori vita din jug și să le mai lași timp de răsuflare, fiindcă drumul a fost cam greu, iară mai departe locurile sunt rele.

Aici în vale e Moara cu noroc.

Ori din care parte ar veni, drumețul se bucură când o zărește din culmea dealului pleșuv, căci, venind despre locurile rele, ea îl vestește că a scăpat norocos, iară mergând spre ele, la moară poate să găsească ori să aștepte alți drumeți, ca să nu plece singur mai departe.

Și fiindcă aici se opresc toți drumeții, încetul cu încetul s-a făcut bătătură înaintea morii, și oarecum pe nesimțite moara a încetat a mai măcina și s-a prefăcut în cârciumă și loc de adăpost pentru tot drumețul obosit și mai ales pentru acela pe care noaptea-l apucă pe drum. În cele din urmă, arândașul a zidit cârciuma la un loc mai potrivit, departe de câteva sute de pași de la râuleț, iară moara a rămas părăsită, cu lopețile rupte și cu acoperământul ciuruit de vremurile ce trecuseră peste dânsul.

Cinci cruci stau înaintea morii, două de piatră și trei altele cioplite din lemn de stejar, împodobite cu țircălamul și vopsite cu icoane sfinte; toate aceste sunt semne care-l vestesc pe drumeț că aci locul e binecuvântat, deoarece acolo unde vezi o cruce de aceste a aflat un om o bucurie ori a scăpat altul de o primejdie. Dar

Scanned with OKEN Scanner

binecuvântat era locul acesta mai ales de când veniseră cârciumarul cel nou cu nevasta lui tânără şi cu soacră-sa cea bătrână, căci ei nu primeau pe drumeţ ca pe un străin venit din lume, ci ca pe un prieten aşteptat de multă vreme la casa lor.

(Ioan Slavici, ***Moara cu noroc***)

1. Scrie în dreptul fiecărui termen aflat în coloana din stânga litera care indică sinonimul potrivit al acestuia; completează spaţiul punctat cu sinonimul care lipseşte din listă şi transcrie litera **A.** în dreptul termenului căruia i se potriveşte:

a. *a (o) lua/(o ia)* ...
b. *ceas* ...
c. *a veni/(vine)* ...
d. *rău/(locuri rele)* ...
e. *drumeţ* ...
f. *pleşuv* ...
g. *bătătură* ...
h. *a (se) preface/(s-a prefăcut)* ...
i. *adăpost* ...
j. *a zidi/(a zidit)* ...

A. ...
B. a se transforma
C. refugiu
D. a înălţa
E. ogradă
F. oră
G. călător
H. a se îndrepta
I. a urma
J. anevoios

2. Alcătuieşte un enunţ care să conţină o expresie având în componenţă verbul *a scăpa*.

.....
.....
.....

3. Scrie un enunţ care să exprime o idee opusă celei conţinute în propoziţia *...începutul cu începutul s-a făcut bătătură înaintea morii.*

.....
.....
.....
.....

4. Transcrie o structură de cel mult cinci cuvinte care să conţină elemente de limbaj regional.

.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

5. Scrie o locuțiune/expresie care să conțină un sinonim al cuvântului *drumul* (*drumul de țară*).

drumul (drumul de țară) - uliță

6. Integrează într-un enunț o locuțiune/expresie care să aibă în componență un antonim al substantivului *zi*.

Zi de zi am fost la antrenament,
Am făcut nopți albe la petrecere.

7. Selectează, din lista următoare, calitățile generale și particulare ale stilului, pe care le poți identifica în text: claritate, precizie, concizie, cursivitate, corectitudine, proprietate, naturalețe, varietate stilistică, eufonie.

8. Argumentează-ți una dintre opțiunile selectate la cerința anterioară.

9. Rezumă textul.

Del la Inee spre prin pădure
peste tăpșane se află Moara cu noroc.
Ca o din care poate ar veni drumul
se lucrează o cruce din culme.
Cine vine se lasă înaintea morii
cruce de piatră și cealaltă
din lemn împodobită cu tinichea

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 de minute

Testul 13

BACALAUREAT TIP II

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţă specifică:
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Scrie un text de tip argumentativ de 15-30 de rânduri despre *importanţa cunoaşterii de sine*, pornind de la ideea sugerată de afirmaţia bătrânei: *Omul să fie mulţumit cu sărăcia sa, căci, dacă e vorba, nu bogăţia, ci liniştea colibei tale te face fericit.*

Vei avea în vedere:

- respectarea structurii textului de tip argumentativ (formularea ipotezei/a propriei opinii despre ideea exprimată de personajul lui Slavici, enunţarea şi dezvoltarea corespunzătoare a argumentelor, formularea concluziei);
- utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

Testul 14

Competenţă generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţă specifică:
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Citeşte textul următor:

Când [Pintea] *ajunse la murgul lui Lică, calul îi sări speriat în lături.*

— Un cal?! Murgul lui Lică! strigă el sărind din scări. Sfinte Doamne, încotro s-a dus? Îmi scapă, iar îmi scapă! La deal n-a putut să meargă, fiindcă l-aş fi văzut.

El aşteptă un fulger, ca să poată privi împregiur. Fulgerul nu-i fu trimis din cer, dar Lică se văzu trecând prin zarea focului pe care îl pusese la Moara cu noroc, pentru ca să arunce vina păcatului său asupra lui Dumnezeu, făcând lumea să creadă că a trăsnit.

— Stai! strigă Pintea tare, încât răsună toată valea.

„Uf! Săracul de mine! Îşi zise apoi! L-am scăpat! Acu fuge."

Aşa-i! dar astă dată Lică nu mai putea să fugă şi, dacă fugea, tot prins era, prins de mâna lui Pintea, prins cu toate dovezile.

El se îndreptă încât părea îndoit aşa de înalt ca mai nainte, privi împregiurul său, îşi ţinti ochii la un stejar uscat ce stetea la depărtare de vreo cincizeci de paşi, scrâşni din dinţi, apoi îşi încordă toate puterile şi să repezi înainte.

Pintea îl găsi cu capul sfărâmat la tulpina stejarului şi rămase neclintit şi cuprins de fior în loc.

— A scăpat! zise el într-un târziu. Dar asta nu are s-o afle nimeni în lume.

(Ioan Slavici, ***Moara cu noroc***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Identifică starea sufletească a jandarmului, care se poate deduce din cuvintele: *Sfinte Doamne, încotro s-a dus? Îmi scapă, iar îmi scapă!*

Era demoralizat pentru că nu-l putea putea prinde pe Lică

2. Explică semnificaţia cuvintelor lui Pintea: *A scăpat! zise el într-un târziu. Dar asta nu are s-o afle nimeni în lume.*

A avut intenţia să-l omoare

Scanned with OKEN Scanner

....

....

....

....

....

3. Exprimă-ţi opinia despre semnificaţia gestului pe care îl face Lică înainte de moarte: ...*se îndreptă încât părea îndoit aşa de înalt ca mai nainte...*

....

....

....

....

....

....

4. Precizează o trăsătură a personajului ce rezultă din comportamentul său: ...*scrâşni din dinţi, apoi îşi încordă toate puterile şi se repezi înainte.*

Pare nervos și ciudă care-l face să-l ucidă pe Lică

....

....

5. Motivează sinuciderea lui Lică.

....

Nu dorea să fie umilit și prins de jandarm și închis pe viață.

....

....

....

....

....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 15

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
3.2. compararea unor argumente diferite pentru formularea propriilor judecăţi
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Citeşte textul următor:

Lectura nuvelei ***Moara cu noroc*** a provocat discuţii contradictorii despre caracterul lui Ghiţă, între doi colegi, Elena şi Mircea. Fiecare dintre ei a selectat un număr de citate pe care le consideră semnificative pentru a-i explica faptele şi, implicit, pentru a-l caracteriza.

ELENA

Bătrâna: *Ghiţă e om harnic şi sârguitor şi aşa se gândeşte mereu ca să adune ceva pentru casa lui. Are şi el, ca tot omul, o slăbiciune: îi râde inima când îşi vede sporul. E bună slăbiciunea asta şi nu trebuie să te mâhneşti pentru ea: rabdă, că de folosul tău rabzi, şi nici nu ai prea mult de răbdat.*

Lică: *...te ştiu om care ţine la bani.*

Ana: *Tu eşti om, Lică, iară Ghiţă nu e decât o muiere îmbrăcată în haine bărbăteşti, ba chiar mai rău decât aşa.*

Pintea: *Care va să zică, Ghiţă era oarecum tovarăşul lui Lică: el îi păstra semnele turmelor, primea daruri de la dânsul, era înţeles cu Săilă şi Buză-Ruptă, care păreau a fi venit la Ineu ca să-l calce pe arândaş.*

Ghiţă: *Ei! Ce să-mi fac!? Aşa m-a lăsat Dumnezeu! Ce să-mi fac dacă e în mine ceva mai tare decât voinţa mea!? Nici cocoşatul nu e însuşi vinovat că are cocoaşă în spinare: nimeni mai mult decât dânsul n-ar dori să n-o aibă.*

MIRCEA

Bătrâna: *Omul să fie mulţumit cu sărăcia sa, căci, dacă e vorba, nu bogăţia, ci liniştea colibei tale te face fericit.*

Ghiţă: *Vorbă scurtă, să rămânem aici, să cârpesc şi mai departe cizmele oamenilor, care umblă toată săptămâna în opinci ori desculţi, iară dacă duminica e noroi, îşi duc cizmele în mână până la biserică, şi să ne punem pe prispa casei la soare, privind eu la Ana, Ana la mine, amândoi la copilaş, iară d-ta la tustrei. Iacă liniştea colibei.*

Lică: *Tu eşti om, Ghiţă, om cu multă ură în sufletul tău, şi eşti om cu minte: dacă te-aş avea tovarăş pe tine, aş râde şi de dracul şi de mumă-sa. Mă simt chiar eu mai vrednic când mă ştiu alăturea cu un om ca tine.*

Scanned with OKEN Scanner

Ana: *Ţin la tine, Ghiţă, ţin cu toată inima, şi cu cât te vei face mai aspru, cu atât mai dinadins am să ţin, şi ţi-o spun aceasta tocmai fiindcă te văd că nu vrei s-o auzi.* [...] *Eşti un netrebnic şi grozav trebuie să te fi ticăloşit tu în tine pentru ca să-mi spui ceea ce nu crezi nici tu însuţi. Tu eşti acela care se pleacă înaintea lui* [Lică] *ca o slugă, iar nu eu, Ghiţă! Să ne ferească pe noi Dumnezeu să nu ai tu cumva ceva pe sufletul tău, că atunci toată viaţa noastră e mai rea decât o robie.*

Pintea: *Tare om eşti tu, Ghiţă, grăi Pintea pe gânduri. Şi eu îl urăsc pe Lică; dar n-aş fi putut să-mi arunc o nevastă ca a ta drept momeală în cursa cu care vreau să-l prind.*

A cui selecţie ţi s-a părut cea mai apropiată de propriul tău punct de vedere despre personaj? Motivează-ţi opţiunea, într-o scrisoare de 15-20 de rânduri adresată unuia dintre cei doi colegi, folosind atât argumentele tale, cât **şi** pe ale celui pentru a cărui părere ai optat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 16

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Justifică sau infirmă, în texte de 5-10 rânduri, utilizând propriile argumente, fiecare dintre următoarele aprecieri referitoare la personajul Lică Sămădăul:

1. Bătrâna: [Este] *un om prea cumsecade.*
2. Ghiță: *Tu nu eşti om, Lică, ci diavol!*
3. Ana: *...eu îți spun, şi nu mă lasă inima să nu-ți spun, că Lică e om rău şi om primejdios: asta se vede din ochii lui, din rânjetul lui şi mai ales din căutătura ce are, când îşi roade mustața cu dinții. E om pătimaş, Ghiță, şi nu e bine să te dai prea departe cu el.*
4. Pintea: *...are o slăbiciune, una singură: să facă, să se laude, să ție lumea de frică şi cu toate aceste să râdă şi de dracul şi de mumă-sa. Să râdă de noi, Ghiță, de noi.* [...] *Lică nu se bizuie pe nimeni, nu se dă aşa lesne de gol.*

1. .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. .....
.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

Testul 17

Competență generală:
3. Argumentarea în scris sau oral a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competențe specifice:
3.3. elaborarea unei argumentări orale sau scrise pe baza textelor studiate

Lectura nuvelei fantastice ***Nopți la Serampore*** de Mircea Eliade a suscitat vii discuții între colegi. În cele din urmă s-au format două „tabere", iar citatele următoare sintetizează în bună măsură concluziile fiecăreia, întrucât ambele conțin explicații ale aventurii neobișnuite prin care au trecut cele trei personaje: Bogdanof, Van Manen și personajul-narator. A cui explicație ți s-a părut cea mai apropiată de propriul tău punct de vedere? Motivează-ți opțiunea, într-un text de 20-30 de rânduri, care să constituie baza unei viitoare prezentări orale, în fața colegilor, a propriului tău punct de vedere. Chiar dacă ipoteza argumentării tale își va avea originea într-unul dintre cele două citate, vei utiliza argumente din întregul text.

I. Personajul-narator: *Întâmplarea de la Serampore n-a fost un miracol, ci* jocul *unor forțe magice* de esență inferioară, demoniacă, [pentru că noi] nu asistam *pur și simplu la o scenă demult întâmplată, ci* interveneam *în această scenă, modificând-o prin prezența noastră, de care eroii luau cunoștință și prin întrebările noastre la care ei răspundeau.* [...] *Așadar, noi n-am retrăit exact o întâmplare de acum o sută cincizeci de ani, ci am fost proiectați ca martorii unui eveniment pe care însă* l-am modificat. *Dar asta este dincolo de marginea înțelegerii omenești; căci dacă mintea mea poate accepta ipoteza că, datorită unor anumite forțe necunoscute, sunt în stare să anulez timpul și să asist la un eveniment din trecut, aceeași minte refuză să accepte că e posibil să modific structura și înfățișarea unui asemenea eveniment trecut. Accept ipoteza că aș putea asista la bătălia de la Waterloo, însă nu pot accepta că aș putea asista la bătălia de la Waterloo văzând în același timp cum Napolean iese învingător.*

II. Swami Shivananda: *Tot raționamentul d-tale e foarte frumos, însă e cu desăvârșire greșit.* [...] *Și e greșit, pentru că acordă o oarecare* realitate *întâmplărilor, fie aceste întâmplări trecute, prezente sau viitoare. Dar nicio întâmplare din lumea noastră nu e reală, dragul meu. Tot ce se petrece în cosmosul acesta e* iluzoriu. *Iar într-o lume de aparențe, în care niciun lucru și niciun eveniment nu e consistent, nu își are realitatea lui proprie, oricine e stăpân pe anumite forțe, pe care voi le numiți oculte, poate face orice vrea. Evident, nici el nu creează nimic* real, *ci numai un joc de aparențe.*

Scanned with OKEN Scanner

4 Romanul

Nicolae Filimon, *Ciocoii vechi şi noi*
Liviu Rebreanu, *Ion*
Mircea Eliade, *Maitreyi*

Scanned with OKEN Scanner

Testul 18

BACALAUREAT TIP I

Competenţă generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţe specifice:
2.1. analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Citeşte textul următor:

Într-o dimineaţă din luna octombrie, anul 1814, un june de 22 de ani, scurt la statură, cu faţa oacheşă, ochi negri plini de viclenie, un nas drept şi cu vârful cam ridicat în sus, ce indică ambiţiunea şi mândria grosolană, îmbrăcat cu un antereu de şamalagea rupt în spate, cu caravani de pânză de casă văpsiţi cafeniu; [...] *cu picioarele goale băgate în iminei de saftian, care fuseseră odată roşii, dar îşi pierduseră coloarea din cauza vechimei; la încingătoare cu nişte călimări colosale de alamă; în cap cu cauc de şal, a cărui coloare nu se putea destinge din cauza peticelor de diferite materii cu care era cârpit* [...] *un astfel de june sta în scara caselor marelui postelnic Andronache Tuzluc, rezimat de stâlpii intrării şi absorbit în nişte meditaţiuni care, reflectându-se în trăsăturele feţei sale, lăsau să se vază până la evidenţă că gândirea ce-l preocupa nu era decât planuri ambiţioase ce închipuirea lui cea vie îi punea înainte, şi obstacolile ce întâmpina în realizarea lor.* [...]

Nu trecu mult şi se auzi paşii cei leneşi şi gravi ai marelui postelnic, ce cobora scara cu o cadenţă simetrică. Junele, a cărui atenţiune era aţintită la cea mai mică mişcare ce se petrecea, auzi şi el acest zgomot şi cu un aer în care se verea foarte curat neliniştea, ridică de la pământ două cutii cu păstrăvi şi câteva găini; apoi vârî machinăliceşte mâna în sân şi scoase un plic sigilat; iar după ce îşi strânse fermeneaua la piept şi-şi luă caucul din cap, lăsând să se vază o căpăţână rasă

peste tot şi numai în creştet cu vreo câteva fire de păr, luă o poziţie umilitoare şi aşteptă sosirea boierului. În fine postelnicul apăru în scară îmbrăcat cu antiriu de cutnie ca guşa porumbului, încins peste mijloc cu un şal de Ţarigrad, cu işlicul în cap şi învelit până la ochi cu o giubea de postav albastru blănită cu blană de râs. El zări pe june şi-i zise cu gravitatea de boier de protipendada:

— Cine eşti, măi băiete, şi ce voieşti de la mine?

Junele căzu în genunchi şi, sărutând pulpana antiriului, răspunse cu o voce lângedă ce inspira compătimire:

— Să trăiţi întru mulţi şi fericiţi ani! Sunt Dinu Păturică, nemernicul fiu al prea umilitei voastre slugi treti-logofăt Ghinea Păturică, fostului odinioară vătaf de curte al înălţimei voastre.

— Ei bine, spune-mi ce vrei de la mine?

— Am o scrisoare de la tata către prea cinstitul şi de bun neam obraz al măriei voastre. [...]

După ce postelnicul Andronache citi scrisoarea, chemă pe vătaful său de curte şi-i zise:

— Ia aceste cutii cu păstrăvi şi să le trămiţi acolo, ştii tu! Iar pe ştrengarul acesta de băiat să-l opreşti la curtea mea şi să mi-l faci deocamdată ciubucciu.

La aceste vorbe ale boierului, inima lui Dinu Păturică săltă de bucurie — şi avea mare dreptate, căci prin admiterea lui în serviciul postelnicului devenea proprietar pe prima literă a alfabetului fortunei. [...]

Dinu Păturică dete o privire repede şi dispreţuitoare camerei sale, apoi deschise fereastra şi începu să se uite în curte. Privi cu băgare de seamă mulţimea de găini, gâşte, raţe, claponi, cocori şi călifari ce furnicau prin curtea boierească, apoi se întoarse către bucătărie şi, la vederea mulţimei de tingiri de diferite capacităţi, în care se pregăteau cele mai gustoase bucate din Fanar, faţa lui se coloră de o bucurie nedescriptibilă; iar după o reflecţiune de câteva minute, îşi zise în sine: „Iată-mă în sfârşit în pământul făgăduinţei; am pus mâna pe pâne şi pe cuţit; curagiu şi răbdare, prefăcătorie şi iuşchiuzarlâc şi ca mâne voi avea şi eu case mari şi bogăţii ca ale acestui fanariot."

(Nicolae Filimon, ***Ciocoii vechi şi noi***)

Dicţionar

iuşchiuzarlâc, s.f. – şiretenie.

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Transcrie patru detalii legate de îmbrăcămintea personajelor, care să confirme faptul că acţiunea romanului este plasată în primele decenii ale secolului al XIX-lea.

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

2. Transcrie două fragmente de text în care autorul stabileşte o echivalență între fizionomia şi psihologia personajului.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Demonstrează, apelând la două argumente, că textul de mai sus este extras din *incipitul* romanului.

.....

.....

.....

.....

4. Indică două argumente care să justifice una dintre cele trei afirmații. Romanul ***Ciocoii vechi şi noi*** este scris din perspectiva unui:
a. narator „martor";
b. narator omniscient;
c. narator-personaj.

.....

.....

.....

.....

5. Motivează *poziția umilitoare* în care Dinu Păturică aşteaptă sosirea boierului.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

6. Explică sensul afirmației: *...prin admiterea lui în serviciul postelnicului devenise proprietar pe prima literă a alfabetului fortunei.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Justifică privirea *repede și disprețuitoare* a lui Dinu Păturică, în momentul în care rămâne singur în camera unde îi va fi dat să locuiască la curtea postelnicului.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Subliniază un fragment însumând maximum 15 cuvinte, în care Dinu Păturică își afirmă țelul în viață.

9. Enumeră „calitățile" de care trebuie să uzeze personajul pentru a-și atinge țelul.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 19

BACALAUREAT TIP I

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj
1.4. redactarea unor compoziţii despre textele studiate

Citeşte textul următor:

Cu asemenea reflecţiuni intră el în casa unde îşi avea fanariotul bibliotecă şi alese tot ce găsi într-însa mai bun. [...] *citi şi studie cu mare băgare de seamă* [cărţile]; *în fine, făcu tot ce putu spre a deveni perfect în arta ipocriziei şi a perfidiei.*

Se zice că voinţa tare şi statornică învinge toate obstacolele. Nu ne putem pronunţa asupra acestei maxime; zicem numai că Păturică ar fi fost în stare să dea contemporanilor săi o dovadă strălucită că ea se realizează câteodată. Picătura găureşte piatra, zice un alt proverb. Se poate şi nu se poate; acela însă care realizează acest proverb este un om mare în felul său.

Păturică era într-adevăr un om extraordinar. El îşi luase hotărârea de a deveni om mare şi niciun obstacol nu putea să-l abată de la această idee fixă. Ca slugă, era dator să lucreze mai multe ore pe zi şi a se supune la toate slugile cele mai vechi decât dânsul; ca ambiţios, căta să înveţe carte multă, precum îi zisese fanariotul şi să se silească a înlătura toate obstacolele ce întâmpina în calea ambiţiunii sale. Cum putu dar să învingă atâtea greutăţi şi să iasă triumfător?

Iată modul ce întrebuinţă: când se crăpa de ziuă, Păturică se afla lângă uşa postelnicului, stând în picioare spre a împlini cu exactitate ordinele stăpânului său. Pe dată ce fanariotul se deştepta, el intra în casă, îl freca pe picioare, îl ajuta să se îmbrace, îi da de spălat, îi aducea dulceaţă, cafea şi ciubuc. Toate aceste mici servicii le executa cu cea mai mare iuţeală, graţie şi cu un fel de afecţiune ce făcea pe fanariot să-l creadă de cel mai credincios şi devotat dintre servitorii săi.

După ce pleca boierul la curte, se ducea la vătaful şi-i făcea o mulţime de linguşiri; apoi, după ce-şi spăla feligenele de cafea şi curăţa bine ciubucurile, se închidea în camera sa şi se da cu totul la citire şi meditaţiuni, petrecându-şi astfel timpul până la ora prânzului, când, după obiceiul său, se aşeza pe treptele scării de la intrarea casei cu câte o carte în mână şi sta acolo până ce venea stăpânul său; iar după aceea, când şedea la masă, el îşi lua locul printre servitori şi se silea să întreacă pe toţi în zel şi activitate.

Osebit de aceasta, el se purta cu mare amabilitate către toţi servitorii casei, fără excepţiune; îi ajuta la lucrările lor şi le împlinea dorinţele, punându-se mijlocitor între dânşii şi vătaful de curte.

(Nicolae Filimon, ***Ciocoii vechi şi noi***)

Scanned with OKEN Scanner

Dicţionar
ciubuc, s.n. – pipă (orientală) cu ţeavă lungă.
felegean, s.n. – ceaşcă (turcească) de cafea neagră, fără toartă.

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Menţionează câte un sinonim pentru sensul din text al fiecăruia dintre următoarele cuvinte: *statornică, triumător, zel, gânduri.*

2. Alcătuieşte câte un enunţ în care cuvintele *maximă* şi *a împlini* să aibă sensuri diferite de cele din text.

3. Transcrie patru termeni care aparţin registrului arhaic al limbii.

4. Transcrie doi termeni care fac parte din câmpul semantic al cuvântului *ambiţie*.

5. Precizează perspectiva narativă în textul dat.

6. Motivează utilizarea proverbelor în text.

Scanned with OKEN Scanner

7. Explică sensul afirmației naratorului: [Păturică] *făcu tot ce putu spre a deveni perfect în arta ipocriziei și a perfidiei.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Indică două trăsături cu ajutorul cărora să poți argumenta apartenența fragmentului la categoria *prozei realiste*.

.....

.....

.....

.....

.....

9. Scrie o caracterizare de 5-10 rânduri a personajului Dinu Păturică, folosind numai informațiile din textul dat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 20

BACALAUREAT TIP II

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj
1.4. redactarea unor compoziţii despre textele studiate

Eşti de acord cu afirmaţia din subtitlul romanului ***Ciocoii vechi şi noi***, *Ce naşte din pisică şoareci mănâncă*? Dacă răspunsul este DA, motivează-ţi acordul utilizând **şi** argumente/exemple din cuprinsul romanului. Dacă răspunsul este NU, prezintă-ţi propria opinie. Textul argumentării tale trebuie să fie de 15-30 de rânduri.

Vei avea în vedere:

- respectarea structurii textului de tip argumentativ (formularea ipotezei/a propriei opinii despre ideea exprimată de subtitlul romanului, enunţarea şi dezvoltarea corespunzătoare a argumentelor, formularea concluziei);
- utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri.

Scanned with OKEN Scanner

Testul 21

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competență specifică:
2.1. analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ

I. Indică, prin încercuirea literei corespunzătoare, enunțul corect.

1. Romanul ***Ciocoii vechi și noi*** este scris din perspectiva unui narator:
a. martor;
b. omniscient;
c. personaj.

2. *Privi cu băgare de seamă mulțimea de găini, gâște, rațe, claponi, cocori și călifari ce furnicau prin curtea boierească, apoi se întoarse către bucătărie și, la vederea mulțimei de tingiri de diferite capacități, în care se pregăteau cele mai gustoase bucate din Fanar, fața lui se coloră de o bucurie nedescriptibilă, iar după o reflecțiune de câteva minute, zise în sine: „Iată-mă, în sfârșit, ajuns în pământul făgăduinței; am pus mâna pe pâne și pe cuțit; curagiu și răbdare, prefăcătorie și iușchiuzarlâc, și ca mâne voi avea și eu case mari și bogății ca ale acestui fanariot."*

Textul reprodus conține limbajul:
a. naratorului;
b. personajului;
c. naratorului și personajului.

3. Titlul ***Ciocoii vechi și noi***:
a. este simbolic;
b. se referă la o situație;
c. se referă la tipul personajelor.

4. Indică, din lista următoare, numărul de trăsături potrivite pentru a clasifica romanul ***Ciocoii vechi și noi***: *realist, social, de inspirație urbană, istoric, scris la persoana a III-a*:
a. 3;
b. 4;
c. 5.

Scanned with OKEN Scanner

5. *Dedicația* către ciocoi, care deschide romanul lui Nicolae Filimon, este:
   a. glumeață;
   b. sarcastică;
   c. zeflemitoare.

6. Indică, din lista următoare, numărul modalităților prin care este caracterizat Dinu Păturică: *direct de către narator; autocaracterizare; prin nume; prin mediul social în care trăieşte; prin acțiunile întreprinse; prin limbaj.*
   a. 4;
   b. 5;
   c. 6.

7. Stabileşte cronologia corectă a ascensiunii şi decăderii lui Dinu Păturică:
   I. vătaf; II. ispravnic; III. ciubucciu; IV. stolnic; V. ocnaş.
   a. I, II, III, IV, V;
   b. III, I, II, IV, V;
   c. III, I, IV, II, V.

8. Tipul uman înfățişat de autor prin Dinu Păturică este cel al:
   a. arivistului;
   b. trădătorului;
   c. zgârcitului.

9. Scrie în dreptul numelui fiecărui personaj litera care indică o trăsătură potrivită a acestuia; completează spațiul punctat cu o trăsătură care lipseşte din listă şi transcrie litera **B.** în dreptul personajului căruia i se potriveşte:

1. Dinu Păturică	**A.** viclenie
2. Chir Costea Chiorul	**B.** . . . . .
3. Gheorghe	**C.** violență
4. Andronache Tuzluc	**D.** necinste
5. Chera Duduca	**E.** onestitate
6. Maria	**F.** naivitate
7. Caragea-Vodă	**G.** demnitate
8. Ghica-Vodă	**H.** orgoliu
9. Banul C	**I.** ingenuitate
10. Neagu Rupe-Piele	**J.** patriotism

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 22

BACALAUREAT TIP I

Competenţă generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţe specifice:
2.1. analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Citeşte textul următor:

Flăcăul sosi încălzit de drum. Se opri în marginea delniţei, pe răzorul ce-o despărţea de altă fâneaţă, tot aşa de lungă şi de lată, pe care Toma Bulbuc o cumpărase acum vreo zece ani de la Glanetaşu. Cu o privire setoasă, Ion cuprinse tot locul, cântărindu-l. Simţea o plăcere atât de mare văzându-şi pământul, încât îi venea să cadă în genunchi şi să-l îmbrăţişeze. I se părea mai frumos, pentru că era al lui. Iarba deasă, grasă, presărată cu trifoi, unduia ostenită de răcoarea dimineţii. Nu se putu stăpâni. Rupse un smoc de fire şi le mototoli pătimaş în palme. [...]

Pământul negru-gălbui părea un obraz mare ras de curând... Privindu-l, Ion oftă şi murmură:

— Locul nostru, săracul!... [...]

Sub sărutarea zorilor tot pământul, crestat în mii de frânturi, după toanele şi nevoile atâtor suflete moarte şi vii, părea că respiră şi trăieşte.

Porumbiştile, holdele de grâu şi de ovăz, cânepiştile, grădinile, casele, pădurile, toate zumzeau, şuşoteau, fâşâiau, vorbind un grai aspru, înţelegându-se între ele şi bucurându-se de lumina ce se aprindea din ce în ce mai biruitoare şi roditoare. Glasul pământului pătrundea năvalnic în sufletul flăcăului, ca o chemare, copleşindu-l. Se simţea mic şi slab, cât un vierme pe care-l calci în picioare, sau ca o frunză pe care vântul o vâltoreşte cum îi place. Suspină prelung, umilit şi înfricoşat în faţa uriaşului:

– Cât pământ, Doamne!...

În acelaşi timp însă iarba tăiată şi udă parcă începea să i se zvârcolească sub picioare. Un fir îl înţepă în gleznă, din sus de opincă. Brazda culcată îl privea neputincioasă, biruită, umplându-i inima deodată cu o mândrie de stăpân. Şi atunci se văzu crescând din ce în ce mai mare. Vâjâiturile stranii păreau nişte cântece de închinare. Sprijinit în coasă pieptul i se umflă, spinarea i se îndreptă, iar ochii i se aprinseră într-o lucire de izbândă. Se simţea atât de puternic încât să domnească peste tot cuprinsul.

Totuşi în fundul inimii lui rodea ca un cariu părerea de rău că din atâta hotar el nu stăpâneşte decât două-trei crâmpeie, pe când toată fiinţa lui arde de dorul de a avea pământ mult, cât mai mult...

Scanned with OKEN Scanner

Iubirea pământului l-a stăpânit de mic copil. Veşnic a pizmuit pe cei bogaţi şi veşnic s-a înarmat într-o hotărâre pătimaşă. Trebuie să aibă pământ mult, trebuie! De pe atunci pământul i-a fost mai drag ca o mamă…

(Liviu Rebreanu, ***Ion***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Numeşte printr-un singur cuvânt starea sufletească a lui Ion, aşa cum rezultă din primul alineat al textului.

.....

2. Stabileşte o legătură între sintagma *glasul pământului* (care dă şi titlul primei părţi a romanului) şi atitudinea personajului în secvenţa de mai sus.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Atribuie o semnificaţie faptului că Ion oftează la vederea delniţei lui Toma Bulbuc: *Locul nostru, săracul!…*

.....

.....

.....

.....

4. Motivează suspinul *prelung, umilit şi înfricoşat* al flăcăului – *Cât pământ, Doamne!… – în faţa uriaşului.*

.....

.....

.....

.....

.....

5. Subliniază secvenţa care marchează schimbarea atitudinii personajului faţă de *uriaş*.

Scanned with OKEN Scanner

6. Formulează ideea care se desprinde din alineatul marcat prin chenar.

.....

.....

.....

.....

.....

7. Rezumă, în 3-5 rânduri, conținutul textului.

.....

.....

.....

.....

.....

8. Prezintă perspectiva narativă în romanul ***Ion***, pe baza enunțului următor:
Totuși în fundul inimii lui rodea ca un cariu părerea de rău că din atâta hotar el nu stăpânește decât două-trei crâmpeie, pe când toată ființa lui arde de dorul de a avea pământ mult, cât mai mult...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Exprimă un punct de vedere personal cu privire la mesajul transmis de textul dat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 23

BACALAUREAT TIP II

Competență generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competență specifică:
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Scrie un text de 15-30 de rânduri în care să-ți argumentezi opinia despre afirmația lui Ion: *Dragostea nu ajunge în viață... Dragostea e numai adaosul. Altceva trebuie să fie temelia.*

Vei avea în vedere:

- respectarea structurii textului de tip argumentativ (formularea ipotezei/ a propriei opinii despre ideea exprimată de personajul lui Liviu Rebreanu, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a argumentelor, formularea concluziei);
- utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 30 de minute

Testul 24

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj

Citeşte textul următor:

De tropotul jucătorilor se hurducă pământul. Zecile de perechi bat Someşana *cu atâta patimă, că potcoavele flăcăilor scapără scântei, poalele fetelor se bolbocesc, iar colbul de pe jos se învâltoreşte, se aşază în straturi groase pe feţele brăzdate de sudoare, luminate de oboseală şi de mulţumire. Cu cât Briceag întețeşte cântecul, cu atât flăcăii se îndârjesc, îşi înfloresc jocul, trec fetele pe sub mână, le dau drumul să se învârtească singure, ţopăie pe loc ridicând tălpile, îşi ciocnesc zgomotos călcâiele, îşi plesnesc tureatcii cizmelor cu palmele năduşite... Glasurile se îneacă în norul de praf ce-i îmbrăţişează pe toţi... Numai arar vreunul mai ţanţoş începe o chiuitură, în tactul zvăpăiat al jocului, cu ochii pe dos, cu gâtul răguşit. Dar după două-trei versuri o sfârşeşte într-un iuit aspru, istovit. Apoi jocul urmează tăcut, din ce în ce parcă mai sălbatic. Flăcăii îşi încolăcesc braţele mereu mai strâns pe după mijlocul fetelor... Sânii acestora tremură sub iile albe şi ating din când în când pieptul flăcăilor, tulburându-le ochii şi inima. Nu schimbă nicio vorbă. Nici nu se privesc. Doar pe buze fâlfâie zâmbete plăcute şi fugare...* [...]

La câţiva paşi de pâlcul jucătorilor stau fetele care au rămas nepoftite, privind cu jind, şoptindu-şi uneori cine ştie ce şi izbucnind în râsete silite. La urechi şi în cosiţe au şi ele buchețele de vâzdoage pestriţe şi în mână câte un mănunchi mai mărişor pe care să-l dăruiască flăcăului cutare să-l pună în pălărie. Printre fete se mai rătăceşte şi câte o nevastă tânără, cu năframă de mătase în cap, gata să intre în horă, dacă s-ar întâmpla să-i vie chef bărbatului ei să joace. Mai la o parte mamele şi babele, grămadă, forfotesc despre necazuri şi-şi admiră odraslele. [...]

Bărbaţii se ţin mai departe, pe lângă casă, pe la poartă, grupuri-grupuri, vorbind de treburile obşteşti, aruncând numai rareori câte-o privire spre tineretul dimprejurul lăutarilor.

Primarul, cu mustăţi albe răsucite tinereşte, cu nişte ochi albaştri mari şi blajini, caută să-şi păstreze demnitatea apăsând vorbele şi însoţindu-le cu gesturi energice, în mijlocul câtorva bătrâni fruntaşi. Ştefan Hotnog, un chiabur cu burta umflată ce şi-o mângâie întruna parcă ar avea junghiuri, găseşte fel de fel de clenciuri primarului numai ca să arate celorlalţi că lui nu-i pasă. Între dânşii

Scanned with OKEN Scanner

Trifon Tătaru, mititel, cu părul gălbui şi glasul subţire, se uită când la unul, când la altul, înfricoşat parcă să nu se încaiere, fiindcă amândoi îi sunt rude, cam de departe, nici vorbă. Pe de lături, ca un câine la uşa bucătăriei, trage cu urechea şi Alexandru Glanetaşu, dornic să se amestece în vorbă, sfiindu-se totuşi să se vâre între bogătaşi.

Pe prispă stăpâneşte Simion Butunoiu care acum vreo douăzeci de ani a fost învăţător în sat, iar azi mănâncă o pensie de cinci zloţi pe lună şi munceşte la pământ mai abitir ca un flăcău. Împrejurul lui s-au adunat Macedon Cercetaşu cu straja Cosma Ciocănaş, cu Simion Lungu, cu Toader Burlacu, cu Ştefan Ilina şi cu alţii, ascultând cu evlavie palavrele dascălului, auzite şi răsauzite.

(Liviu Rebreanu, ***Ion***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

I.

1. Scrie câte un sinonim pentru sensul din text al următoarelor cuvinte: *chiabur, clenci(uri), năframă, palavre.*

.....

.....

2. Transcrie patru termeni care aparţin câmpului semantic al *jocului.*

.....

.....

3. Precizează sensul expresiei (*palavrele dascălului*) *auzite şi răsauzite.*

.....

.....

4. Scrie un enunţ care să conţină un sinonim al verbului *a stăpâni* (*Pe prispă stăpâneşte Simion Butunoiu...*).

.....

.....

5. Selectează, din lista următoare, tipul de limbaj din textul dat: arhaic, colocvial, literar, popular, regional, standard.

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

II.

Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii şi încercuieşte litera **A**, dacă o consideri adevărată, sau litera **G**, dacă o consideri greşită, şi scrie, în spaţiul rezervat, afirmaţia corectă:

6. Sensul verbului *a mânca* (*mănâncă o pensie*) este *a consuma.* **A G**

.....

.....

7. Expresia *grupuri-grupuri* se referă la numărul mare de bărbaţi care discută despre *treburile obşteşti.* **A G**

.....

.....

8. Sinonimul contextual pentru verbul *a* (se) *îneca* (*Glasurile se îneacă în norul de praf*) este *a* (se) *gâtui.* **A G**

.....

.....

9. Omonimul contextual al substantivului *patimă* este *plictiseală.* **A G**

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 25

Competenţă generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţe specifice:
2.1. analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului narativ
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Redactează, pe baza textului-suport de la Testul 24, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

I.
Încercuieşte litera **F**, dacă enunţurile conţin **fapte**, şi litera **O**, dacă enunţurile conţin **opinii**. Rescrie-le apoi în spaţiul rezervat, astfel încât să exprime **opinii**, dacă le-ai considerat a conţine **fapte**, şi **fapte**, dacă le-ai considerat a conţine **opinii**.

1. *De tropotul jucătorilor se hurducă pământul.* **F O**

.....
.....
.....

2. *Printre fete se mai rătăceşte şi câte o nevastă tânără, cu năframă de mătase în cap, gata să intre în horă, dacă s-ar întâmpla să-i vie chef bărbatului ei să joace.* **F O**

.....
.....
.....

3. *Apoi jocul urmează tăcut, din ce în ce parcă mai sălbatic.* **F O**

.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

4. *Trifon Tătaru, mititel, cu părul gălbui şi glasul subţire, se uită când la unul, când la altul, înfricoşat parcă să nu se încaiere, fiindcă amândoi îi sunt rude.*

F O

.....

.....

.....

II.

5. Descrie raporturile dintre flăcăi şi fete, pe de-o parte, şi bărbaţi şi neveste, pe de altă parte, aşa cum reies din fragmentul reprodus mai sus.

.....

.....

.....

.....

.....

6. Caracterizează, folosind un singur cuvânt, comportamentul flăcăilor la horă.

.....

7. Motivează atitudinea lui Ştefan Hotnog faţă de primar.

.....

.....

.....

.....

.....

8. Caracterizează-l pe Alexandru Glanetaşu într-un singur enunţ, folosind numai informaţiile oferite de textul reprodus mai sus şi, cu precădere, de fraza: *Pe de lături, ca un câine la uşa bucătăriei, trage cu urechea şi Alexandru Glanetaşu, dornic să se amestece în vorbă, sfiindu-se totuşi să se vâre între bogătaşi.*

.....

.....

9. Precizează tipul de *perspectivă narativă* din textul dat.

.....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 26

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competență specifică:
2.1. analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului narativ

Indică, prin încercuirea literei corespunzătoare, enunțul corect.

1. Romanul ***Ion*** este scris din perspectiva unui narator:
   a. martor;
   b. omniscient;
   c. personaj.
2. Precizează, din lista următoare, numărul calităților generale și particulare ale stilului care pot fi identificate în textul următor: claritate, proprietate, concizie, precizie, corectitudine, variație stilistică, simetrie, eufonie.

   Herdelenii tac toți trei. Numai gândurile lor, ațâțate de speranța împodobitoare a tuturor sufletelor, aleargă neîncetat înainte. Copitele cailor bocănesc aspru pe drumul bătătorit și roțile trăsurii uruie mereu, monoton, monoton ca însuși mersul vremii. Drumul trece prin Jidovița, pe podul de lemn, acoperit de peste Someș, și pe urmă se pierde în șoseaua cea mare și fără început...
   a. 4;
   b. 5;
   c. 6.
3. Titlul romanului ***Ion***:
   a. este simbolic;
   b. se referă la o situație;
   c. se referă la tipul personajului.
4. Indică, din lista următoare, numărul de trăsături potrivite pentru a clasifica romanul ***Ion***: este *realist, social, rural, istoric, obiectiv*:
   a. 3;
   b. 4;
   c. 5.
5. Atitudinea dominantă a naratorului față de problematica lumii satului este:
   a. indiferentă;
   b. moralizatoare;
   c. obiectivă.

Scanned with OKEN Scanner

6. Indică, din lista următoare, numărul modalităților prin care este caracterizat Ion: *direct de către narator; autocaracterizare; prin nume; prin mediul social în care trăiește; prin acțiunile întreprinse, prin limbaj.*
   a. 4;
   b. 5;
   c. 6.
7. Stabilește, cu ajutorul citatelor următoare, cronologia momentelor care jalonează destinul Anei: **I.** *Ana tremura între oiștile căruței și nu-și putea lua ochii de la Avrum. Nu mai văzuse niciodată om mort, atât de aproape. Nu simțea nici groază, nici milă, ci doar o dorință aprigă de a citi pe fața lui taina care o împiedica pe dânsa.* **II.** *În noaptea aceea își dădu seama întâia oară Ana de prăpastia în care-și zvârcolește ea viața. Și atunci gândul morții i se coborî în suflet ca o scăpare fericită. Îl alintă atât de strălucitor că, în cele din urmă, se minună cât de blândă și ademenitoare i se înfățișează, ca un liman unde nu mai sunt nici dureri și nici nădejdi... Deodată însă simți o svâcnire în pântece, trezind-o din aiurare. „Cum se mișcă, sărmanul!" își zise, uitându-și toate necazurile și înțelegând că trebuie să trăiască, fiindcă într-însa o nouă ființă bate la poarta vieții.* **III.** *„Și nu ți-e frică de moarte, moșule?", întrebă Ana întorcând fața spre* [Dumitru Moarcăș]. *„De ce să-mi fie frică, fata moșului? Omul trăiește ca să moară. Și cum trăiește, așa moare. Dacă trăiește rău, ehehe, atunci și moartea-i bună și blândă ca o sărutare de fată mare".;* **IV.** *„Amu ce te bocești? Că doar nu mergi la spânzurătoare..." „Norocul meu, norocul meu!" murmură Ana mai îndurerată.;* **V.** *„Tulai!... Ajutor!... Săriți!... Ionică!... S-a spânzurat Ana!... Vai de mine și de mine, tulai!...".*
   a. I, II, III, IV, V;
   b. II, I, IV, III, V;
   c. III, I, II, IV, V.
8. Tipul uman înfățișat de autor prin Ion este al:
   a. ambițiosului;
   b. ipocritului;
   c. parvenitului.
9. Scrie în dreptul numelui fiecărui personaj litera care indică o trăsătură a acestuia; completează spațiul punctat cu o trăsătură care lipsește din listă și transcrie litera **A.** în dreptul personajului căruia i se potrivește:

1. Ana	**A.** .....
2. Vasile Baciu	**B.** naiv
3. Belciug	**C.** brutal
4. Alexandru Glanetașu	**D.** orgolios
5. Grofșoru	**E.** leneș
6. Zaharia Herdelea	**F.** demagog
7. Ion	**G.** pierde-vară
8. Titu	**H.** adaptabil

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 27

Competență generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competențe specifice:
3.2. compararea unor argumente diferite pentru formularea propriilor judecăți
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Teodora și Valeriu discută despre relația dintre Ion și Ana, personajele romanului scris de Liviu Rebreanu.

Teodora: Eu nu am locuit la țară decât în vacanță, când mergeam la bunici. Nu pot spune deci că lumea satului îmi este cunoscută prea bine. Și cu atât mai mult lumea satului de acum o sută de ani. Totuși nu pot să cred că ar fi fost posibil vreodată ca un tânăr de la țară să se poarte astfel numai pentru a se îmbogăți și, culmea, să reușească în ceea ce și-a propus. Sigur, și Ana are partea ei de vină. Dacă relațiile dintre oamenii satului erau într-adevăr atât de lipsite de omenie – și mă gândesc acum la relația dintre Ion și tatăl, la bătaia dintre el și George ori la felul nepăsător în care au reacționat oamenii la sinuciderea lui Avrum, dar exemplele ar putea continua – ar fi trebuit să fie mai puțin încrezătoare în vorbele flăcăului. Cred totuși că romancierul a exagerat într-o oarecare măsură pentru a crea mai mult dramatism și a atrage astfel cititorul. Tocmai de aceea relația lor, dar și deznodământul îmi par prea puțin verosimile, deși, ca roman realist, caracterul verosimil ar fi trebuit să fie una dintre trăsăturile importante ale textului.

Valeriu: În interpretarea ta cred că ai trecut cu vederea câteva detalii importante. De exemplu, felul în care Alexandru Glanetașu se strecoară printre oameni, în scena horei, *ca un câine la ușa bucătăriei*, încercând să fie luat în seamă și nimeni nu-i dă atenție. Sau faptul că de mic copil lui Ion *pământul i-a fost mai drag ca o mamă*. Ce s-ar fi ales de viața lui dacă ar fi rămas un sărăntoc? Sigur ar fi fost la fel ca tatăl său. Or, spre deosebire de Alexandru, Ion are o mulțime de calități: este harnic, inteligent (Herdelea îl considera unul dintre cei mai buni elevi ai săi), chipeș, ambițios. De ce să-și accepte cu resemnare soarta? E adevărat, felul în care s-a purtat cu Ana nu-i face cinste, dar ai observat că sătenii nu par a fi chiar așa de surprinși? Și asta pentru că în lumea satului de atunci, așa cum o descrie Rebreanu, femeile, odată măritate, nu mai aveau niciun cuvânt de spus în fața bărbaților. Îți mai aduci aminte de scena horei cu *nevasta tânără, cu năframă de mătase în cap, gata să intre în horă, dacă s-ar întâmpla să-i vie chef bărbatului ei să joace*? Bărbatul nu i-ar fi făcut niciodată pe plac, chiar dacă, tânăr și el, ar fi fost tentat să intre în horă. El *se ține mai departe*, așa cum se cuvine oricărui

Scanned with OKEN Scanner

bărbat, *vorbind de treburile obşteşti şi aruncând numai rareori câte-o privire spre tineretul dimprejurul lăutarilor.* Altfel s-ar fi făcut de râs în faţa celorlalţi. Iar nevasta nu îndrăzneşte să-l roage. Şi va rămâne în grupul femeilor, acolo unde înţelege şi acceptă că-i este locul.

A cui părere ţi s-a părut mai apropiată de punctul tău de vedere: a Teodorei sau a lui Valeriu? Motivează-ţi opţiunea, într-o scrisoare de 15-20 de rânduri **în care să te adresezi în mod direct celui pe care îl contrazici**, folosind propriile argumente, dar făcând referire **şi** la argumentele celui pentru a cărui părere ai optat şi, evident, la secvenţe sugestive din roman. În redactarea scrisorii, ai în vedere utilizarea convenţiilor specifice acestui tip de text.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 28

BACALAUREAT TIP I

Competență generală:
1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare

Competențe specifice:
1.1. identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj
1.4. redactarea unor compoziții despre textile studiate

Citește textul următor:

Am șovăit atât în fața acestui caiet, pentru că n-am izbutit să aflu încă ziua precisă când am întâlnit-o pe Maitreyi. În însemnările mele din acel an n-am găsit nimic. Numele ei apare acolo mult mai târziu, după ce am ieșit din sanatoriu și a trebuit să mă mut în casa inginerului Narendra Sen, în cartierul Bhowanipore. Dar aceasta s-a întâmplat în 1929, iar eu întâlnisem Maitreyi cu cel puțin zece luni mai înainte. Și dacă sufăr oarecum începând această povestire, e tocmai pentru că nu știu cum să evoc figura ei de-atunci și nu pot retrăi aievea mirarea mea, nesiguranța și turburarea celor dintâi întâlniri.

Îmi amintesc foarte vag că, văzând-o odată în mașină, așteptând în fața lui Oxford Book Stationary – în timp ce eu și tatăl ei, inginerul, alegeam cărți pentru vacanțele de Crăciun – am avut o ciudată tresărire, urmată de un foarte surprinzător dispreț. Mi se părea urâtă – cu ochii ei prea mari și prea negri, cu buzele cărnoase și răsfrânte, cu sânii puternici, de fecioară bengaleză crescută prea plin, ca un fruct trecut în copt. Când i-am fost prezentat și și-a adus palmele la frunte, să mă salute, i-am văzut deodată brațul întreg gol – și m-a lovit culoarea pielii: mată, brună, de un brun nemaiîntâlnit până atunci, s-ar fi spus de lut și de ceară. Pe atunci locuiam încă în Welleslez Street, la Ripon Manios, și vecinul meu de cameră era Harold Carr. [...] *Acestui Harold încercai să-i descriu – mai mult pentru lămurirea mea decât a lui – brațul gol al Maitreyei și straniul acelui galben întunecat atât de tulburător, atât de puțin feminin, de parcă ar fi fost mai mult al unei zeițe sau al unei cadre, decât al unei indiene.* [...]

— Nu zău, Allan, cum de-ți poate plăcea ție o bengaleză? Sunt dezgustătoare. M-am născut aici, în India și le cunosc mai bine decât tine. Sunt murdare, crede-mă. Și apoi nu e nimic de făcut, nici dragoste. Fata aceea n-are să-ți întindă niciodată mâna.

Ascultam toate acestea cu o nespusă desfătare, deși Harold nu înțelesese nimic din cele ce îi spusesem eu și credea că dacă vorbesc de brațul unei fete mă și gândesc la dragoste. Dar e ciudat cât de mult îmi place să aud vorbindu-se de rău de cei pe care-i iubesc, sau de care mă simt aproape, sau care îmi sunt prieteni. Când

Scanned with OKEN Scanner

iubesc cu adevărat pe cineva, îmi place să ascult lumea bârfindu-l; asta îmi verifică oarecum anumite procese obscure ale conştiinţei mele – pe care nu le pricep şi de care nu-mi place să-mi aduc aminte. S-ar spune că paralel cu pasiunea sau interesul meu sincer faţă de cineva creşte şi o pasiune vrăjmaşă, care cere suprimarea, alterarea, detronarea celei dintâi. Nu ştiu. Dar surprinzându-mă plăcut impresionat de critica idioată pe care Harold – prost şi fanatic ca orice eurasian – o făcea femeilor bengaleze, mi-am dat îndată seama că ceva mai adânc leagă încă amintirea Maitreyiei de gândurile şi dorurile mele. Lucrul acesta m-a amuzat şi m-a turburat totdeodată.

(Mircea Eliade, ***Maitreyi***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Menționează câte un sinonim contextual pentru fiecare dintre următoarele cuvinte: *însemnările* (mele), *procese* (obscure).

→ însemnări – marcări, indicații, notații

procese – [illegible], hotărâri, păreri [illegible]

2. Indică numărul semnelor ortografice, respectiv, de punctuație din enunțul următor: — *Nu zău, Allan, cum de-ți poate plăcea ție o bengaleză?*

1 ~~[illegible]~~ semne

3. Scrie două expresii/locuțiuni care să conțină cuvintele *palmă*, respectiv, *mână*.

palmă	mână
a lucra cu palma = a munci	~~mâna~~ a pune mână la mână
a lua la palme = bătăi	pe sub mână
când va crește păr - în palmă	a avea mână, a cuta de la mâna

4. Precizează, din lista următoare, tipul de limbaj din text: standard, literar, colocvial.

→ limbaj literar, figuri de stil, respect ... expr. normală

5. Integrează în propoziția următoare un sinonim/o expresie echivalentă pentru verbul *a lovi*: *…m-a lovit culoarea pielii: mată, brună, de un brun nemaiîntâlnit până atunci.*

„M-a ~~[illegible]~~ a

surprins

mirat

Corect Mirtay a pg

ai

6. Transcrie, din primul paragraf, două cuvinte din câmpul semantic al *incertitudinii.*

-am șovăit

7. Oferă o explicație pentru atitudinea *disprețuitoare* a lui Allan față de Maitreyi la prima lor întâlnire.

Deoarece era o fată mică, murdară și nu o plăcea ca persoană

Prin prisma ideilor societății Allan urmează cursul fără să o cunoască personal pe Maitreyi

8. Realizează, în 5-10 rânduri, un portret al personajului feminin, așa cum rezultă din textul dat.

Era urâtă, ochi mari și negri, cu buze cărnoase și răsfrânte cu sâni pubeni de fecioară bengaleză, culoarea pielii mată, brună de un chip neîntâlnit.

Personaj PP, aparține unei tipologii femeii exotice

Portretul fizic este redat de personaj [...],

Portretul moral nu este conturat deoarece fragmentul surprinde prima întâlnire a celor doi.

9. Rezumă, în 3-5 rânduri, opinia lui Harold cu privire la femeile bengaleze.

Harold are o opinie negativă despre femeile bengaleze, ei sunt dezgustătoare și murdare

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 29

Competență generală:
3. Argumentarea în scris sau oral a unor opinii în diverse situații de comunicare

Competențe specifice:
3.2. compararea unor argumente diferite pentru formularea propriilor judecăți
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Lectura romanului scris de Mircea Eliade a generat o discuție în contradictoriu despre personajul principal, între Matei, Oana și Veronica, trei colegi de clasă. Toți au fost de acord că Maitreyi este un personaj capabil să stârnească interesul cititorului, dar au descris-o în mod diferit, susținându-și opiniile și cu ajutorul unor extrase din text.

Matei consideră că fascinația pe care o exercită asupra lui Allan este produsă mai cu seamă de atracția acestuia pentru India. Europeanul este în căutarea unei lumi exotice, iar Maitreyi i se pare o vreme perfectă pentru acele locuri. Odată istovită curiozitatea, el simte însă nevoia să se elibereze de pasiune și va refuza orice legătură cu trecutul, chiar dacă, un timp, va suferi. Pentru el, iubirea n-a fost decât o experiență de viață, un moment intens al existenței sale, este adevărat, dar pe care îl vrea depășit. Oricărui îndrăgostit ființa iubită i se pare unică, dar odată iubirea stinsă, ea se transformă într-un om ca toți ceilalți, pe care e mai bine să-l uite.

- Allan: *Maitreyi îmi insinuează o idilă cu un tânăr superb, un bengalez la studii în Anglia. Așadar, urmează itinerariul tuturor mediocrităților sentimentale.*
- Allan: *Și dacă n-ar fi decât o păcăleală a dragostei mele? De ce să cred? De unde știu?*
- Allan: *Scăpasem de ceva greu, de ceva ucigător. Îmi venea să cânt, să alerg. Nu știu cum s-a întâmplat aceasta. Se coborâse ceva în mine, mă năpădise ceva. Și atunci m-am întors.*
- J. (nepotul doamnei Sen) despre Maitreyi: *A făcut un lucru netrebnic. S-a dat negustorului de fructe.*

Oana îl contrazice pe Matei și-i spune că a scos citatele din context. De exemplu, când insinuează că a făcut un *lucru netrebnic*, nu a ținut seama de ce aflase anterior Allan de la Khokha.

- Khokha: *S-a hotărât să facă o nebunie ca s-o dea afară din casă; ar fi în stare să se dea unui necunoscut, numai ca să fie azvârlită pe drumuri.*

Scanned with OKEN Scanner

La fel, a „uitat" ultima frază a romanului care fixează definitiv frământarea fără leac a lui Allan.

- Allan: *Aş vrea să privesc ochii Maitreyiei.*

Dar mai ales, a neglijat multe situaţii în care Allan îşi descrie uimirea şi fascinaţia pentru această fată care îl surprinde cu fiecare zi.

- Allan: *Mă atrăgeau vorbele ei, mă încânta gândirea ei incoerentă, naivităţile ei – şi multă vreme, mai târziu, mi-a plăcut să mă consider om întreg alături de acea barbară.*
- Allan: *Nu are o frumuseţe regulată, ci dincolo de canoane, expresivă până la răzvrătire, fermecătoare în sensul magic al cuvântului.*

Veronica este de părere că Maitreyi nu poate fi judecată în alb sau negru, aşa cum au procedat colegii ei; este un personaj complicat, amestec de inocenţă şi rafinament şi, drept urmare, dificil de clasificat. Dovada este pentru ea marea diferenţă a aprecierilor venite din partea celorlalte personaje. Niciodată nu vom putea şti cu precizie cine este cu adevărat.

- Allan: *Îmi amintesc foarte vag că, văzând-o odată în maşină, am avut o ciudată tresărire, urmată de un foarte surprinzător dispreţ. Mi se părea urâtă – cu ochii ei prea mari şi prea negri, cu buzele cărnoase şi răsfrânte, cu sânii puternici, de fecioară bengaleză crescută prea plin, ca un fruct trecut în copt.*
- Allan: *Prima discuţie cu Maitreyi. De remarcat primitivismul gândirii ei. Un copil care a citit prea multe.*
- Allan: *Mă întrebam dacă fata aceasta ascunde inocenţă ori un perfect rafinament.*
- Harold: *Nu zău, Allan, cum de-ţi poate plăcea ţie o bengaleză? Sunt dezgustătoare. M-am născut aici, în India şi le cunosc mai bine decât tine. Sunt murdare, crede-mă.*
- Geurtie: *... o nespălată neagră cum îţi place ţie.*
- Clara: *...nu e urâtă, numai că mie mi se pare murdară, ca orice indiancă.*
- Sen: *Orice fată indiană se poartă aşa cu un străin... Odată, trebuind să iau ceaiul la Legaţia italiană, consulul a voit să ajute pe Maitreyi să traverseze o curte interioară, căci ploua şi nu aveau decât o singură umbrelă, şi i-a luat braţul. Atât a speriat-o pe Maitreyi gestul acesta al unui necunoscut, încât a rupt-o la fugă prin ploaie, a ieşit în stradă, a sărit în maşină şi nu s-a oprit din plâns până ce s-a repezit în braţele mamei sale. Altă dată, când o familie europeană îi invitase în lojă la Operă şi un tânăr elegant încercase să-i apuce mâna, în întuneric, Maitreyi îi spusese la ureche destul de tare să audă vecinii: „Am să te bat cu papucul peste gură". Panică. Loja în picioare. Discuţii, explicaţii, scuze. „Am făcut o greşeală de gramatică?", întrebă Maitreyi.*
- Sen: *Scrie poeme filosofice care îi plac foarte mult lui Tagore. ...ţine o conferinţă despre esenţa frumosului.*

Scanned with OKEN Scanner

A cui părere ţi s-a părut cea mai depărtată de punctul tău de vedere: a lui Matei, a Oanei sau a Veronicăi? Motivează-ţi opţiunea, într-o scrisoare de 20-30 de rânduri **în care să te adresezi în mod direct celui pe care îl contrazici**, folosind propriile tale argumente/citate, dar făcând referire **şi** la argumentele/citatele celorlalţi doi colegi.

Scanned with OKEN Scanner

5 *Poezia epică – fabula*

G. Topîrceanu, *Bivolul şi coţofana*
Grigore Alexandrescu, *Iepurele, ogarul şi copoiul*
Anton Pann, *Trestia şi copacul*

Scanned with OKEN Scanner

Testul 30

BACALAUREAT TIP I

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj
1.5. utilizarea, în exprimare proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare.

Citeşte textul următor:

Pe spinarea unui bivol, mare, negru, fioros,
Se plimba o coţofană
Când în sus şi când în jos.
Un căţel trecând pe-acolo, s-a oprit mirat în loc:
— „Ah, ce mare dobitoc!
Nu-l credeam aşa de prost
Să ia-n spate pe oricine...
Ia stai, frate, că e rost
Să mă plimbe şi pe mine!"

Cugetând aşa, se trase îndărăt să-şi facă vânt,
Se piteşte la pământ
Şi deodată – zdup! – îi sare
Bivolului în spinare...

Ce s-a întâmplat pe urmă nu e greu de-nchipuit.
Apucat cam fără veste, bivolul a tresărit,

Dar i-a fost destul o clipă să se scuture, şi-apoi
Să-l răstoarne,
Să-l ia-n coarne,
Şi cât colo să-l arunce, ca pe-o zdreanţă în trifoi.

— „Ce-ai gândit tu oare, javră? Au, crezut-ai că sunt mort?
Coţofana, treacă-meargă, pe spinare o suport,
Că mă apără de muşte, de ţânţari şi de tăuni
Şi de alte spurcăciuni...
Pe când tu, potaie proastă, cam ce slujbă poţi să-mi faci?
Nu mi-ar fi ruşine mie de viţei şi de malaci,
Bivol mare şi puternic, gospodar cu greutate,
Să te port degeaba-n spate?..."

(G. Topîrceanu, ***Bivolul şi coţofana***)

Dicţionar
malac, s.m. – pui de bivoliţă.

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Alcătuieşte un enunţ care să conţină o locuţiune/expresie ce are în componenţă adverbul *greu*.

.....
.....
.....

2. Scrie o propoziţie care să conţină un antonim al verbului *se trage* (*îndărăt*).

.....
.....
.....
.....

3. Scrie un enunţ prin care să ilustrezi unul dintre sensurile figurate ale adjectivului *negru*.

.....
.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

4. Formulează un enunț care să conțină o expresie echivalentă cu *a-şi face vânt*:

.....

.....

.....

.....

5. Înlocuieşte cuvintele subliniate cu altele echivalente, astfel încât să păstrezi sensul enunțului: *Ia stai, frate, că <u>e rost</u>/să mă plimbe şi pe mine.*

.....

.....

6. Înlocuieşte cu un sinonim adecvat cuvântul subliniat: *Un cățel trecând pe-acolo s-a oprit <u>mirat</u> în loc.*

.....

.....

7. Scrie o locuțiune/expresie care să conțină un sinonim al cuvântului *clipă* (*i-a fost destul o clipă*).

.....

.....

.....

8. Scrie o propoziție care să conțină un antonim al cuvântului subliniat: *...unui bivol <u>mare</u>.*

.....

.....

9. Alcătuieşte un enunț care să conțină un sinonim al cuvântului subliniat din propoziția următoare: *Cugetând aşa, <u>se trage</u> îndărăt.*

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 31

BACALAUREAT TIP II

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţă specifică:
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Eşti de acord cu felul în care este descris comportamentul *ipocritului* în proverbul *Una zice, alta face*? Dacă răspunsul este DA, explică motivele aprobării tale. Dacă răspunsul este NU, motivează-ţi dezacordul exprimându-ţi totodată punctul de vedere despre problema pusă în discuţie. Textul argumentării tale trebuie să fie de 15-30 de rânduri.

Vei avea în vedere:

- respectarea structurii textului de tip argumentativ (formularea ipotezei/ a propriei opinii despre ideea exprimată de proverbul dat, enunţarea şi dezvoltarea corespunzătoare a argumentelor, formularea concluziei);
- utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

Testul 32

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.5. utilizarea, în exprimare proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare.

Citeşte textul următor:

Calităţile noastre cele mai lăudate
Ne sunt ades în lume drept crime reproşate;
Aceasta se întâmplă de câte ori prin ele
Oprim executarea intenţiilor rele.
Iepurele odată
Fu tras la judecată
De un ogar. În tufe atuncea prezida
Copoiul, şi sentinţe fără apel el da.
Ogarul către el aşa se adresă
Şi-n limba lui strigă:
„O, tu ce prezidezi senatul cel câinesc,
Te rog să mă asculţi: eu viu să jeluiesc
De acest ticălos,
Ce sufletul mi-a scos.
Căci vrând a-l întâlni, pe deal sau pe câmpii,
El fuge parc-ar fi gonit de vijelii;
Ş-apoi n-aleargă drept,
Cu el să poţi da piept,
Ci merge tot cotiş
Şi sare curmeziş:
C-un cuvânt, n-are pas, nici umblet creştinesc.
Dar ce să mai vorbesc,
Când chiar măria ta, d-o fi cum am aflat,
Ai fost adeseaori de dânsul înşelat?"
„Destul, lătră atunci copoiul cafeniu;
Pe el nici îl ascult, purtările le ştiu,
Orice pentru el crez, şi iată-l osândit
Să fie jupuit.

Scanned with OKEN Scanner

Carnea va rămânea pentru judecător,
Iar labele vor fi pentru jeluitor."

(Grigore Alexandrescu, ***Iepurele, ogarul și copoiul***)

Completează adecvat spațiile libere:

1. Textul scris de Grigore Alexandrescu aparține speciei .....
.....

2. ***Iepurele, ogarul și copoiul*** este un text care aparține genului .....
.....

3. Dacă verbele din cele două versuri ar fi fost scrise astfel: *El fuuuge parc-ar fi gonit de vijelii;/Ş-apoi n-aleaaargă drept,* s-ar fi accentuat impresia de ...
.....

4. În cazul în care *copoiul* s-ar fi adresat direct *iepurelui,* versurile *...iată-l osândit/Să fie jupuit* ar fi trebuit rescrise astfel: .....
.....

5. În text sunt folosite următoarele moduri de expunere: .....
.....

6. Un cuvânt utilizat în text cu sens disprețuitor este .....
.....

7. Morala textului este cuprinsă în versurile .....
.....

8. Ghilimelele au fost întrebuințate pentru a evidenția .....
.....

9. Expresia *a scoate sufletul* (cuiva) are sensul de .....
.....

10. Câmpul lexical al seriei *judecată, sentință* se poate completa cu următorii doi termeni: .....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 33

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris sau oral a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţă specifică:
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Citeşte textul următor:

Un copac bătrân căzuse
De un mare, groaznic vânt,
Şi precum se aşternuse
Cu-ntregime-i la pământ,
S-afundase într-o baltă
Din vecinătatea sa,
Unde trestia cea naltă
E-n proprietatea sa:
Vede trestia întreagă
Legănându-se în vânt
Şi-i vorbi: — Vecină dragă!
Eu la prea mirare sunt,
Cum, fiind tu subţirică
Şi fără puteri în trup,
Vânt, furtună nu te strică,
Vijelii mari nu te rup!?
Iar eu care din vechime
Am crescut puternic, gros,
Vântul cu aşa iuţime
Chiar din rădăcini m-a scos?
Trestia răspunde-ndată:
— Pentru ce eu să mă stric?...
Că-n viaţă sunt plecată
Şi la vântul cel mai mic:
Cât de mult de-aş creşte-naltă,
Eu deloc nu mă mândresc,
Şi de-o parte şi de altă
La oricare mă smeresc.

Astfel e şi omul care
Nu e mândru, îngâmfat.
Ci-n viaţă la oricare
E supus şi e plecat.

(Anton Pann, ***Trestia şi copacul***)

Eşti de acord cu morala fabulei? Dacă răspunsul este DA, explică motivele aprobării tale. Dacă răspunsul este NU, motivează-ţi dezacordul exprimându-ţi totodată punctul de vedere despre comportamentul potrivit al omului în relaţia cu ceilalţi. Textul argumentării tale trebuie să fie de 15-20 de rânduri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

6 Poezia lirică

Mihai Eminescu, *Floare albastră; Luceafărul; Pierdut în suferința...; Stam în fereastra susă;* Alexandru Macedonski, *Rondelul rozelor ce mor;* Ion Pillat, *Aci sosi pe vremuri;* Tudor Arghezi, *Cuvânt; Morgenstimmung;* Lucian Blaga, *Lumina;* Nichita Stănescu, *Cu o ușoară nostalgie;* Mircea Cărtărescu, *O motocicletă parcată sub stele*

Testul 34

BACALAUREAT TIP I

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competențe specifice:
2.3. identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic
2.4. folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

Citește textul următor:

— „Iar te-ai cufundat în stele
Și în nori și-n ceruri nalte?
De nu m-ai uita încalte,
Sufletul vieții mele.

În zadar râuri în soare
Grămădești-n a ta gândire
Și câmpiile Asire
Și întunecata mare;

Piramidele-nvechite
Urcă-n cer vârful lor mare –
Nu căta în depărtare
Fericirea ta, iubite!"

Astfel zise mititica,
Dulce netezindu-mi părul.
Ah! ea spuse adevărul;
Eu am râs, n-am zis nimica.

— „Hai în codrul cu verdeață,
Und-isvoare plâng în vale,
Stânca stă să se prăvale
În prăpastia măreață.

Acolo-n ochiu de pădure,
Lângă trestia cea lină
Și sub bolta cea senină
Vom ședea în foi de mure.

Și mi-i spune-atunci povești
Și minciuni cu-a ta guriță,
Eu pe-un fir de romăniță
Voi cerca de mă iubești.

Și de-a soarelui căldură
Voi fi roșie ca mărul,
Mi-oi desface de-aur părul,
Să-ți astup cu dânsul gura.

Scanned with OKEN Scanner

De mi-i da o sărutare,
Nime-n lume n-a s-o ştie,
Căci va fi sub pălărie –
Ş-apoi cine treabă are!

Când prin crengi s-a fi ivit
Luna-n noaptea cea de vară,
Mi-i ține de subsuoară,
Te-oi ține de după gât.

Pe cărare-n bolți de frunze,
Apucând spre sat în vale,
Ne-om da sărutări pe cale,
Dulci ca florile ascunse.

Şi sosind l-al porții prag,
Vom vorbi-n întunecime;
Grija noastră n-aib-o nime,
Cui ce-i pasă că-mi eşti drag?"

Înc-o gură – şi dispare...
Ca un stâlp eu stam în lună!
Ce frumoasă, ce nebună
E albastra-mi, dulce floare!

.....

Şi te-ai dus, dulce minune,
Ş-a murit iubirea noastră –
Floare-albastră! floare-albastră!...
Totuşi este trist în lume!

(Mihai Eminescu, ***Floare albastră***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Numește tema poeziei.

.....

2. Justifică prezența ghilimelelor în text.

.....

.....

.....

3. Alege, din lista următoare, două dintre registrele stilistice potrivite pentru a caracteriza limbajul poeziei: *argotic, arhaic, colocvial, cult, oral, popular, regional, scris.*

.....

.....

4. Precizează rolul interjecției în versul *Ah! ea spuse adevărul.*

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

5. Motivează utilizarea formelor verbale de viitor în monologul fetei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Explică semnificația motivului poetic *floare albastră*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Stabilește idealul de fericire al celor doi: *mititica* și *visătorul*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Comentează semnificația versului final prin raportare la tema poeziei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

9. Descrie, în 5-10 rânduri, impresia pe care ți-a produs-o lectura poeziei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 35

BACALAUREAT TIP I

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competențe specifice:
2.3. identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic
2.4. folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

Citește textul următor:

Pierdut în suferința nimicniciei mele,
Ca frunza de pe apă, ca fulgerul în chaos,
M-am închinat ca magul la soare și la stele
Să-ngăduie intrarea-mi în vecinicul repaos;
Nimic să nu s-audă de umbra vieții mele,
Să trec ca o suflare, un sunet, o scânteie,
Ca lacrima ce-o varsă zadarnic o femeie...
Zadarnica mea minte de visuri e o schele.

Căci ce-i poetu-n lume și astăzi ce-i poetul?
La glasu-i singuratec s-asculte cine vra.
Necunoscut strecoară prin lume cu încetul
Și nimene nu-ntreabă ce este sau era...
O boabă e de spumă, un creț de val, un nume,
Ce timid se cutează în veacul cel de fier.
Mai bine niciodată el n-ar fi fost pe lume
Și-n loc să moară astăzi, mai bine murea ieri.

(Mihai Eminescu, ***Pierdut în suferința...***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Menționează tema poeziei.

.....

2. Identifică doi termeni care, în text, aparțin câmpului semantic al cuvântului *suferință*.

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

3. Motivează grafia cuvântului *tìmid*, în versul *Ce tìmid se cutează în veacul cel de fier.*

.....

.....

.....

.....

.....

4. Precizează tipul rimei și măsura versurilor.

.....

.....

5. Menționează două mărci lexico-gramaticale prin care se evidențiază prezența eului liric.

.....

.....

.....

6. Explică semnificația unei figuri de stil identificate în a doua strofă a poeziei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Transcrie o comparație din prima strofă.

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

8. Exprimă-ți opinia despre rolul interogației retorice *Căci ce-i poetu-n lume și astăzi ce-i poetul?*, în ansamblul textului poetic.

.....

.....

.....

.....

.....

9. Comentează a doua strofă, în 10-15 rânduri, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 36

BACALAUREAT TIP I

Competențe generale:
1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competențe specifice:
1.1. identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
2.3. identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic
2.4. folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

Citește textul următor:

Stam în fereasta susă
Și izvoreau în taină,
Cu-a lor de aur haină,
A nopții stele mari.

Se îmflă dinainte-mi
De vânt deschisa carte
Și literele-i moarte
În lună joacă clar.

Un râu, vezi, mișcă unda-i
Cea visător-bolnavă,
Un cântec în dumbravă,
O floare văd pe lan,

O stea în cer albastru,
Ce-aruncă-a ei icoană
Pe-oglinda albă, plană,
A lacului Meran.

Și sună-n noaptea tristă
Un cântec de copilă
Și vântu-ntoarce-o filă
Din cartea ce-am deschis.

De ce mi-a-ntors el foaia
Unde-nvățatul zice
Că-n lume nu-i ferice,
Că viața este vis?

(Mihai Eminescu, ***Stam în fereastra susă***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Transcrie patru termeni care pot fi asociați câmpului semantic al *melancoliei*.
.....
.....

2. Integrează într-un enunț expresia *a-ntoarce foaia*.
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

3. Motivează prezența repetată a cratimei, în ultima strofă.

.....

.....

.....

.....

4. Scrie câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al următoarelor cuvinte: *icoană, undă, aruncă, carte.*

.....

.....

.....

5. Alege, din lista următoare, două dintre registrele stilistice potrivite pentru a caracteriza limbajul poeziei: *argotic, arhaic, colocvial, cult, oral, popular, regional, scris.*

.....

.....

.....

.....

6. Menționează două teme/motive literare prezente în poezie.

.....

.....

7. Transcrie două structuri lexicale care conțin imagini vizuale.

.....

.....

8. Notează două mărci lexico-gramaticale prin care se evidențiază prezența eului liric în textul dat.

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

9. Descrie, în 5-10 rânduri, impresia pe care ți-a produs-o lectura poeziei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 37

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competență specifică:
2.4. folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

Citește textul următor:

În vremea asta Cătălin,
Viclean copil de casă,
Ce împle cupele cu vin
Mesenilor la masă,

Un paj ce poartă pas cu pas
A-mpărătesii rochii,
Băiat din flori și de pripas,
Dar îndrăzneț cu ochii,

Cu obrăjei ca doi bujori
De rumeni, bată-i vina,
Se furișează pânditor
Privind la Cătălina.

Dar ce frumoasă se făcu
Și mândră, arz-o focul;
Ei Cătălin, acu-i acu
Ca să-ți încerci norocul.

(Mihai Eminescu, ***Luceafărul***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Motivează folosirea numelor proprii în versurile citate.

.....

.....

.....

.....

.....

2. Cătălin este descris ca fiind *viclean*, cu ochi *îndrăzneți*, cu *obrăjei ca doi bujori de rumeni*; folosește aceste extrase pentru a contura un portret al pajului.

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

.....

.....

.....

3. Explică semnificația detaliului privitor la originea incertă a lui Cătălin, *băiat din flori și de pripas*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Motivează prezența elementelor de oralitate a limbajului în versurile date.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Explică sensul cuvântului *noroc* în contextul versurilor de mai sus.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 38

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competență specifică:
2.4. folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

Citește textul următor:

Ea, îmbătată de amor,
Ridică ochii. Vede
Luceafărul. Și-ncetișor
Dorințele-i încrede:

— Cobori în jos, luceafăr blând,
Alunecând pe-o rază,
Pătrunde-n codru și în gând,
Norocu-mi luminează!

El tremură ca alte dăți
În codri și pe dealuri,
Călăuzind singurătăți
De mișcătoare valuri;

Dar nu mai cade ca-n trecut
În mări din tot înaltul...

(Mihai Eminescu, ***Luceafărul***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Prezintă circumstanțele în care fata de împărat rostește cuvintele de mai sus.

.....

.....

.....

2. Indică sensul cuvântului *noroc* în contextul versurilor de mai sus.

.....

.....

3. Explică sensul expresiei *îmbătată de amor*.

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

4. Exprimă-ți opinia despre semnificația rugăminții fetei de împărat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Comentează reacția Luceafărului la cuvintele fetei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 39

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competențe specifice:
2.3. Identificarea și analiza elementelor de compoziție și de limbaj în textul poetic
2.4. folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

Citește textul următor:

— Ce-ți pasă ție, chip de lut,
Dac-oi fi eu sau altul?

Trăind în cercul vostru strâmt
Norocul vă petrece,
Ci eu în lumea mea mă simt
Nemuritor și rece.

(Mihai Eminescu, ***Luceafărul***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Argumentează motivul pentru care fata de împărat, ce este în tot poemul o prezență feminină suavă, devine acum *chip de lut*.

.....

.....

.....

.....

2. Stabilește natura relației de opoziție *cercul vostru strâmt – lumea mea*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

3. Comentează sensul particular pe care poetul a vrut să-l transmită prin versul *Norocul vă petrece.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Precizează valoarea stilistică a conjuncției adversative *ci.*

.....

.....

5. Explică semnificația din context a cuvântului *rece.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 40

BACALAUREAT TIP I

Competenţe generale:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
2.3. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul poetic
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Citeşte textul următor:

E vremea rozelor ce mor,
Mor în grădini, şi mor şi-n mine –
Ş-au fost atat de viaţă pline,
Şi azi se sting aşa uşor.

În tot, se simte un fior.
O jale e în orişicine.
E vremea rozelor ce mor –
Mor în grădini, şi mor şi-n mine.

Pe sub amurgu-ntristător,
Curg vălmăşaguri de suspine,
Şi-n marea noapte care vine
Duioase-şi pleacă fruntea lor... –
E vremea rozelor ce mor.

(Alexandru Macedonski, ***Rondelul rozelor ce mor***)

1. Menţionează câte un sinonim pentru sensul din text al substantivelor *roză* şi *jale*.

.....

.....

2. Precizează rolul cratimei în versul *Mor în grădini, şi mor şi-n mine.*

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

3. Alcătuieşte două enunţuri pentru a ilustra caracterul polisemantic al verbului *a* (se) *stinge*.

.....

.....

.....

.....

4. Menţionează două teme/motive literare prezente în poezie.

.....

.....

.....

.....

5. Transcrie un vers care conţine o imagine auditivă.

.....

.....

.....

6. Numeşte sentimentul dominant care se desprinde din poezie.

.....

.....

7. Motivează reluarea versului *E vremea rozelor ce mor* în cele trei strofei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

8. Comentează, în 5-10 rânduri, ultima strofă, prin evidențierea relației dintre ideea poetică și mijloacele artistice.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Ilustrează una dintre calitățile generale și particulare ale stilului (de exemplu: *claritate, concizie, corectitudine, cursivitate, eufonie, oralitate, precizie, proprietate, variație stilistică*) prezente în textul dat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 41

BACALAUREAT TIP I

Competenţă generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţe specifice:
2.3. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul poetic
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Citeşte textul următor:

La casa amintirii cu-obloane şi pridvor,
Păianjeni zăbreliră şi poartă, şi zăvor.

Iar hornul nu mai trage alene din ciubuc
De când luptară-n codru şi poteri, şi haiduc.

În drumul lor spre zare îmbătrâniră plopii.
Aci sosi pe vremuri bunica-mi Calyopi.

Nerăbdător bunicul pândise de la scară
Berlina legănată prin lanuri de secară.

Pe-atunci nu erau trenuri ca azi, şi din berlină
Sări, subţire-,o fată în largă crinolină.

Privind cu ea sub lună câmpia de sub lac,
Bunicul meu desigur i-a recitat Le lac.

Iar când deasupra casei ca umbre berze cad,
Îi spuse Sburătorul *de-un tânăr Eliad.*

Ea-l asculta tăcută, cu ochi de peruzea...
Şi totul ce romantic ca-n basme se urzea.

Şi cum şedeau... departe, un clopot a sunat,
De nuntă sau de moarte, din turnul vechi din sat.

Dar ei, în clipa asta simţeau c-o să rămână...
De mult e mort bunicul, bunica e bătrână...

Scanned with OKEN Scanner

Ce straniu lucru: vremea! Deodată pe perete
Te vezi aievea numai în ştersele portrete.

Te recunoşti în ele, dar nu şi-n faţa ta,
Căci trupul tău te uită, dar tu nu-l poţi uita...

Ca ieri sosi bunica... şi vii acuma tu:
Pe urmele berlinei trăsura ta stătu.

Acelaşi drum te-aduse prin lanul de secară.
Ca dânsa tragi, în dreptul pridvorului, la scară.

Subţire, calci nisipul pe care ea sări.
Ca berzele într-însul amurgul se opri...

Şi m-ai găsit, zâmbindu-mi, că prea naiv eram
Când ţi-am şoptit poeme de bunul Francis Jammes.

Iar când în noapte câmpul fu lac întins sub lună
Şi-am spus Balada lunei *de Horia Furtună,*

M-ai ascultat pe gânduri, cu ochi de ametist,
Şi ţi-am părut romantic şi poate simbolist.

Şi cum şedeam... departe, un clopot a sunat
— Acelaşi clopot poate — în turnul vechi din sat...

De nuntă sau de moarte, în turnul vechi din sat.

(Ion Pillat, ***Aci sosi pe vremuri***)

Dicţionar

berlină, s.f. – trăsură cu patru locuri (fabricată pentru prima oară la Berlin).
crinolină, s.f. – fustă lungă şi foarte largă, în formă de clopot, susţinută în interior de arcuri subţiri de oţel, la modă pe la mijlocul sec. al XIX-lea.
Sburătorul (1843) – baladă de inspiraţie romantică scrisă de Ion Heliade-Rădulescu.
peruzea, s.f. – piatră semipreţioasă, opacă, de culoare albastră.
Francis Jammes (1868–1938) – poet simbolist francez.
Balada lunei – poem de factură simbolistă scris de Horia Furtună.
ametist, s.f. – piatră semipreţioasă, transparentă, de culoare violet.

Scanned with OKEN Scanner

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Precizează tema poeziei.

.....

2. Subliniază, în primele trei distihuri, trei termeni/structuri care constituie indici de timp.

3. Notează două mărci lexico-gramaticale prin care se evidențiază prezența eului liric în textul dat.

.....

.....

.....

.....

4. Prezintă o semnificație a afirmației din versul *Te recunoşti în ele, dar nu şi-n fața ta.*

.....

.....

.....

.....

5. Explică rolul punctelor de suspensie din versul *Ca ieri sosi bunica... şi vii acuma tu.*

.....

.....

6. Completează spațiile punctate cu termeni/structuri care exprimă relații de simetrie între cele două secvențe de iubire descrise.

Sburătorul	.....
.....	*ametist*
berlină	.....
.....	*tu*
.....	*Francis Jammes*
ieri	.....

Scanned with OKEN Scanner

7. Precizează un motiv al repetiției următorului vers: *De nuntă sau de moarte, în turnul vechi din sat.*

.....

.....

.....

.....

8. Transcrie un fragment de cel mult două versuri, care să cuprindă o imagine auditivă.

.....

.....

.....

9. Prezintă semnificația titlului, în relație cu textul poeziei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 42

BACALAUREAT TIP I

Competenţe generale:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
2.3. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul poetic
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Citeşte textul următor:

Vrui, cititorule, să-ţi fac un dar,
O carte pentru buzunar,
O carte mică, o cărticică.
Din slove am ales micile
Şi din înţelesuri furnicile.
Am voit să umplu celule
Cu suflete de molecule.
Mi-a trebuit un violoncel:
Am ales un brotăcel
Pe-o foaie de trestie-ngustă.
O harpă: am ales o lăcustă.
Cimpoiul trebuia să fie un scatiu.
Şi nu mai ştiu...

Farmece aş fi voit să fac
Şi printr-o ureche de ac
Să strecor pe un fir de aţă
Micşorata, subţiata şi nepipăita viaţă
Până-n mâna, cititorule, a dumitale.

Măcar câteva crâmpeie,
Măcar o ţandără de curcubeie.
Măcar niţică scamă de zare,
Niţică nevinovăţie, niţică depărtare.

Aş fi voit să culeg drojdii de rouă,
Într-o cărticică nouă,

Scanned with OKEN Scanner

Parfumul umbrei şi cenuşa lui.
Nimicul nepipăit să-l caut vrui,
Acela care trăsare
Nici nu ştii de unde şi cum.

Am răscolit pulberi de fum...

(Tudor Arghezi, ***Cuvânt***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Scrie câte un enunţ în care să integrezi un sinonim, respectiv, un antonim al verbului *a umple* (*Am voit să umplu...*).

.....

.....

.....

.....

2. Transcrie patru cuvinte/structuri pe care le consideri a fi compatibile cu sensul următoarelor structuri lexicale: *ţandără de curcubeie, drojdii de rouă.*

.....

.....

.....

3. Alcătuieşte două enunţuri potrivite pentru a ilustra caracterul polisemantic al substantivului *carte.*

.....

.....

.....

4. Prezintă semnificaţia titlului, în relaţie cu textul poeziei date.

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

5. Numește două teme/motive literare, prezente în poezie.

.....

6. Evidențiază valoarea expresivă a unor forme verbale precum *vrui, am voit, aș fi voit*.

.....

.....

.....

.....

7. Explică semnificația unei figuri de stil identificate în poezie.

.....

.....

.....

8. Motivează utilizarea frecventă a diminutivelor în text.

.....

.....

.....

.....

.....

9. Argumentează, prin evidențierea a două caracteristici, încadrarea poeziei în categoria *lirismului subiectiv*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 43

Competenţă generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţe specifice:
2.3. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul poetic
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Citeşte textul următor:

Tu ţi-ai strecurat cântecul în mine
Într-o dup-amiază, când
Fereastra sufletului zăvorâtă bine
Se deschisese-n vânt,
Fără să ştiu că te aud cântând.

Cântecul tău a umplut clădirea toată,
Sertarele, cutiile, covoarele,
Ca o lavandă sonoră. Iată,
Au sărit zăvoarele,
Şi mânăstirea mi-a rămas descuiată.

Şi poate că nu ar fi fost nimic
Dacă nu intra să sape,
Cu cântecul, şi degetul tău cel mic,
Care pipăia mierlele pe clape –
Şi-ntreaga ta făptură, aproape.

Cu tunetul se prăbuşiră şi norii
În încăperea universului închis.
Vijelia aduse cocorii,
Albinele, frunzele... Mi-s
Şubrede bârnele, ca foile florii.

De ce-ai cântat? De ce te-am auzit?
Tu te-ai dumicat cu mine vaporos –
Nedespărţit – în bolţi.
Eu veneam de sus, tu veneai de jos.
Tu soseai din vieţi, eu veneam din morţi.

(Tudor Arghezi, ***Morgenstimmung***)

Scanned with OKEN Scanner

Redactează, pe baza textului, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

I. Încercuiește litera corespunzătoare fiecărui răspuns corect:

1. Cuvântul potrivit pentru a exprima starea sufletească dominantă a poetului este:
   a. dorință;
   b. nehotărâre;
   c. teamă.
2. În prima strofă, între alte figuri de stil, există și:
   a. o enumerație;
   b. un epitet;
   c. o metaforă.
3. Raportată la sentimentele eului, imaginea *Au sărit zăvoarele/Și mânăstirea mi-a rămas descuiată* exprimă:
   a. regretul;
   b. surpriza;
   c. vulnerabilitatea.
4. O particularitate a stilului este, în poezie:
   a. claritatea;
   b. eufonia;
   c. naturalețea.

II. Citește fiecare dintre următoarele afirmații, având ca punct de plecare textul de mai sus, și încercuiește litera **A**, dacă o consideri adevărată, sau litera **G**, dacă o consideri greșită, și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

5. În poezie este surprins momentul de maximă intensitate a iubirii. **A** **G**

.....

.....

.....

.....

6. Femeia este surprinsă în ipostază ideală/angelică, dar și corporală/ispititor-demonică. **A** **G**

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

7. Metafora *lavandă sonoră* este utilizată pentru a accentua suavitatea iubirii. **A G**

.....

.....

.....

.....

8. Cele două interogații retorice din ultima strofă (*De ce-ai cântat? De ce te-am auzit?*) sugerează fericirea întâlnirii iubirii într-un moment de cumpănă din viața poetului. **A G**

.....

.....

.....

.....

9. Descrie, în 5-10 rânduri, impresia pe care ți-a produs-o lectura poeziei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 44

BACALAUREAT TIP I

Competenţă generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţe specifice:
2.3. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul poetic
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Citeşte textul următor:

Lumina ce-o simt
năvălindu-mi în piept când te văd,
oare nu e un strop din lumina
creată în ziua dintâi,
din lumina aceea-nsetată adânc de viaţă?

Nimicul zăcea-n agonie
când singur plutea-ntuneric şi dat-a
un semn Nepătrunsul:
„Să fie lumină!"

O mare
şi-un vifor nebun de lumină
facutu-s-a-n clipă:
o sete era de păcate, de doruri, de-avânturi, de patimi,
o sete de lume şi soare.

Dar unde-a pierit orbitoarea
lumină de-atunci – cine ştie?

Lumina ce-o simt năvălindu-mi
în piept când te văd – minunato,
e poate că ultimul strop
din lumina creată în ziua dintâi.

(Lucian Blaga, ***Lumina***)

Scanned with OKEN Scanner

Redactează, pe baza textului, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Precizează tema poeziei.

.....

2. Numește tipul versificației utilizate de poet.

.....

.....

3. Notează două mărci lexico-gramaticale diferite prin care se evidențiază prezența eului liric în textul dat.

.....

.....

.....

4. Argumentează, prin evidențierea a două caracteristici, încadrarea poeziei în categoria *lirismului subiectiv.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Prezintă semnificația titlului, în relație cu textul poeziei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

6. Numește două motive literare, prezente în poezie.

.....

.....

7. Explică semnificația unei figuri de stil identificate în prima secvență lirică a textului.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Precizează răspunsul poetului la întrebarea *Dar unde-a pierit orbitoarea/ lumină de-atunci – cine știe?*

.....

.....

.....

.....

9. Descrie impresia pe care ți-a produs-o lectura poeziei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 45

Competenţe generale:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
2.3. identificarea şi analiza elementelor de compoziţie şi de limbaj în textul poetic
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Citeşte textul următor:

Cu cât se-nsera peste arborii rari,
cu atât începeau să lumineze mai tare
inimile noastre de hoinari,
căutătorii pietrei filozofale.

Totul trebuia să se transforme în aur,
absolut totul:
cuvintele tale, privirile tale, aerul
prin care pluteam, sau treceam de-a-notul.

Clipele erau mari ca nişte lacuri
de câmpie,
şi noi nu mai conteneam traversându-le.
Ora îşi punea o coroană de nori, liliachie.
Ţi-aduci aminte suflete de-atunci, tu, gândule?

(Nichita Stănescu, ***Cu o uşoară nostalgie***)

Citeşte fiecare dintre următoarele afirmaţii, având ca punct de plecare textul de mai sus, şi încercuieşte litera **A**, dacă o consideri adevărată, sau litera **G**, dacă o consideri greşită, şi scrie, în spaţiul rezervat, afirmaţia corectă:

A G

1. Sinonimul cuvântului *nostalgie* este *suferinţă*.

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

2. Limbajul utilizat de poet este predominant colocvial. **A G**

.....

.....

3. O calitate generală a stilului, prezentă în text, este eufonia. **A G**

.....

.....

4. Poetul utilizează în poezie versul liber. **A G**

.....

.....

5. În ultima strofă există un epitet. **A G**

.....

.....

6. *Piatra filozofală* este o substanță legendară cu ajutorul căreia alchimiștii pretindeau că pot transmuta metalele inferioare în aur și, de asemenea, că pot obține tinerețe veșnică. **A G**

.....

.....

7. Tema poeziei este regretul pentru trecerea ireversibilă a timpului. **A G**

.....

.....

8. Un motiv poetic prezent în text este *amintirea*. **A G**

.....

.....

9. În poezie predomină lirismul de tip subiectiv. **A G**

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 15 minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 46

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
3.2. compararea unor argumente diferite pentru formularea propriilor judecăţi
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Citeşte textul următor:

sunt o motocicletă parcată sub stele, lângă vitrina magazinului de reparat televizoare.
din gang vine curent. sunt palidă, slăbită.
în magazin au lăsat un bec aprins, aşa că vreo două tuburi catodice
ghivece cu asparagus şi cactuşi, rafturi de cornier înţesate de carcase de televizor, casete AGFA şi cabluri
lucesc tulbure, îmi populează singurătatea.
căci mă simt singură.
în oglinda mea retrovizoare roiesc galaxiile,
aburesc stelele în roiuri globulare, îşi trimit gâfâitul radiosursele
toate îndepărtându-se-n fugă, ca nişte criminali de la locul faptei
lăsând o dâră de sânge în urmă.

ce linişte. câteodată mă-ntreb
ce-o însemna să faci dragoste. căci ei vorbesc doar de asta. în fiecare sâmbătă
ei mă încalecă
şi mă târăsc pe şosele. văd dealurile, norii, soarele
picăturile de ploaie, copacii încurcându-se-n curcubeu…
ah, cilindrii mei îmi ticăie nebunește. atunci chiar simt că trăiesc.
ei intră în motel şi fac dragoste.
ei sunt Stăpânii şi se simt liberi.
dar cum poate fi cineva liber când e făcut din celule?
…şi înapoi în gang; lângă vreo dacie prăfuită.
mi-e sete de dragoste. dacă aş putea iubi măcar vreun stecker cu prelungitor din vitrina asta.
mi-aş luneca degetele pe pielea lui de plastic alb, dac-ar vrea
şi dac-aş avea degete. dac-aş putea să trăiesc
măcar şi în câmpul bioelectric al cactusului…
curând, curând o să mor, şi n-am făcut nimic în lumea asta, or să mă arunce la fiare vechi

Scanned with OKEN Scanner

or să îmi crape farul și becul ars are să-mi atârne de două firișoare de liță.
toată viața i-am ajutat pe alții să facă dragoste
iar eu o să mor printre bobine, magneți și ciulini.

sunt o motocicletă parcată sub stele.
dimineața or să mă-ncalece iar, or să-mi sucească ghidonul, or să mă ambreieze
și iar pe asfaltul multicolor, printre dealurile roșcovane, printre munții albaștri
prin depresiunile străbătute de râuri
peste pasajele de cale ferată, prin orașe de provincie cristaline
rulând împotriva vântului prin stropii de ploaie și gazul de eșapament, mâncând kilometri.
asta o însemna să faci dragoste?
oricum, asta e consolarea mea, e meseria mea, e dragostea mea.
pentru asta merită să fii singur.

(Mircea Cărtărescu, ***O motocicletă parcată sub stele***)

Lectura poeziei ***O motocicletă parcată sub stele*** a provocat o discuție în contradictoriu între Adina și Petru.

Petru: Am reușit cu greu să citesc întreaga poezie. Mi s-a părut scrisă parcă în joacă. M-a deranjat mai ales faptul că poetul nu folosește majuscula nici la început de vers, nici măcar la începutul unui enunț, iar „versurile" au dimensiuni diferite care fac lectura și mai dificilă. Și apoi, cum ar putea să mă emoționeze un vers ca *mi-e sete de dragoste. dacă aș putea iubi măcar vreun stecker cu prelungitor*? Sigur, am înțeles că este vorba despre iubire, dar de ce a fost nevoie ca poetul să pună o motocicletă să „vorbească" despre un sentiment omenesc atât de frumos? Este adevărat că limbajul poetic preferă mai ales sensurile conotative ale cuvintelor și figuri de stil cât mai variate, că are în vedere calități stilistice precum variația și eufonia, dar cred că aici totul este exagerat.

Adina: Mie mi-a plăcut poezia lui Mircea Cărtărescu. Recunosc, Petru, prima lectură m-a uimit și pe mine, pentru că nu eram obișnuită cu un astfel de text. Inițial, privind pagina cărții, nici nu mi-am dat seama că este vorba versuri. A doua lectură mi-a schimbat însă total părerea. În fond, poezia este un monolog despre iubire, e adevărat, scris într-o manieră mai puțin obișnuită, dar atât de trist. Căci ce poate fi mai trist decât să tânjești spre înălțimi pe care le conștientizezi a-ți fi inaccesibile? Dar și ce poate fi

Scanned with OKEN Scanner

mai frumos decât să-ți cunoști limitele și să-ți accepți menirea: *asta e consolarea mea, e meseria mea, e dragostea mea./pentru asta merită să fii singur.* Cât privește faptul că poetul nu folosește majuscule, acesta este un detaliu absolut minor. Ți-aș recomanda o experiență: rescrie o secvență, oricare, utilizând toate normele gramaticale și vei vedea că acest fapt nu aduce nimic în plus textului.

A cui părere ți s-a părut cea mai apropiată de propriul tău punct de vedere: a lui Petru sau a Adinei? Motivează-ți opțiunea, într-un text de 20-30 de rânduri, **în care să te adresezi în mod direct celui pe care îl contrazici**, folosind argumentele tale, dar făcând referire **și** la argumentele celui pentru a cărui părere ai optat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

7 Comedia

I.L. Caragiale, *O scrisoare pierdută; Conu Leonida faţă cu Reacţiunea; O noapte furtunoasă*
Camil Petrescu, *Mitică Popescu*

Scanned with OKEN Scanner

Testul 47

BACALAUREAT TIP I

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj
1.5. utilizarea, în exprimare proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuaţie, morfosintactice şi folosirea adecvată a unităţilor lexico-semantice, compatibile cu situaţia de comunicare.

Citeşte textul următor:

PRISTANDA (apărând în fund şi făcând loc cu respect lui Caţavencu să treacă): *Poftiţi, coane Nicule, poftiţi...* (umilit) *şi zău, să pardonaţi, în consideraţia misiei mele, care ordonă* (serios) *să fim scrofuloşi la datorie. D-voastră ştiţi mai bine ca mine... aşa e poliţaiul: tată să-ţi fie – trebuie să-l ridici? îl ridici! n-ai ce-i face: e misie. De aia* (foarte rugător) *mă rog să pardonaţi...*

CAŢAVENCU: *Îmi pare rău, Ghiţă, că mai stăruieşti cu scuzele tale... Adică noi nu ştim cum merge poliţia?* (sentenţios) *Într-un stat constituţional un poliţai nu e nici mai mult nici mai puţin ca un instrument!*

PRISTANDA: *Curat instrument!*

CAŢAVENCU: *Nu braţul care loveşte, voinţa care ordonă e de vină... Eu chiar am scris un articol în privinţa asta. Nu ştiu dacă l-ai citit?*

PRISTANDA: *Trebuie să-l fi citit, coane Nicule; eu gazeta d-voastră o citesc ca Evanghelia totdeauna; că să nu vă uitaţi la mine... adică pentru misie...* (misterios) *altele am eu în sufletul meu, dar de! n-ai ce-i face: famelie mare, renumeraţie după buget mică...*

CAŢAVENCU: *Şi în sfârşit, cum ar fi posibil martiriul, dacă n-ar exista călăul?*

PRISTANDA: *Curat, coane Nicule!*

(I.L. Caragiale, ***O scrisoare pierdută***)

Dicţionar
scrofulos – de la *scrofuloză*, stare de debilitate întâlnită la copii şi tineri; în text, Pristanda face o confuzie cu adjectivul *scrupulos*: corect, cinstit, conştiincios.

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Înlocuieşte cu un cuvânt/o expresie echivalent/ă termenul subliniat: *Curat, coane Nicule!*

.....

.....

.....

2. Scrie un sinonim adecvat pentru verbul subliniat: *Adică noi nu ştim cum merge poliţia?*

.....

.....

.....

3. Rescrie enunţul, corectând toate erorile de natură lexicală: *famelie mare, renumeraţie după buget mică...*

.....

.....

.....

4. Scrie două expresii/locuţiuni care să conţină verbul *a ridica*.

.....

.....

.....

.....

5. Integrează într-un enunţ o locuţiune/expresie care să aibă în componenţă un antonim al adverbului *mult*.

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

6. Menționează rolul punctelor de suspensie în următoarea replică a lui Pristanda: *Poftiți, coane Nicule, poftiți...* (umilit) *și zău, să pardonați, în considerația misiei mele, care ordonă* (serios) *să fim scrofuloși la datorie. D-voastră știți mai bine ca mine... așa e polițaiul: tată să-ți fie – trebuie să-l ridici? îl ridici!*

.....

.....

.....

.....

.....

7. Selectează, din lista următoare, tipul/tipurile de limbaj din text: argou, arhaic, colocvial, jargon, literar, popular, regional, standard.

.....

.....

.....

8. Explică semnificația integrării în replica lui Cațavencu a următoarei notații a autorului: *Îmi pare rău, Ghiță, că mai stăruiești cu scuzele tale... Adică noi nu știm cum merge poliția?* (sentențios) *Într-un stat constituțional un polițai nu e nici mai mult nici mai puțin ca un instrument!*

.....

.....

9. Exprimă-ți opinia despre motivul pentru care Cațavencu i se adresează lui Pristanda, simplu, spunându-i *Ghiță*, deși acesta îl numește, repetat, *coane Nicule*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 48

BACALAUREAT TIP I

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competențe specifice:
2.2. identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului dramatic
2.4. folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

Citește textul următor:

Scena IX
ZOE, CAȚAVENCU

CAȚAVENCU: *Iartă-mă, iartă-mă...*
ZOE (râzând): *Scoală-te, ești bărbat, nu ți-e rușine!* (cu ton aspru) *Scoală-te!*
CAȚAVENCU (sculându-se rușinat): *Iartă-mă...*
ZOE (cu dignitate): *Ești un om rău... mi-ai dovedit-o... Eu sunt o femeie bună... am să ți-o dovedesc. Acuma sunt fericită... Puțin îmi pasă dacă ai vrut să-mi faci rău și n-ai putut. Nu ți-a ajutat Dumnezeu, pentru că ești rău; și pentru că eu voi să-mi ajute totdeauna, am să fiu tot bună ca și până acuma.*
CAȚAVENCU (umilit): *Madam!*
ZOE: *Nu tremura! Pe parola mea de onoare, ești scăpat...*
CAȚAVENCU: *Sărut mâinile... devotamentul meu...*
ZOE: *Cu o condiție: după alegere, o să fie manifestație publică,... d-ta ai s-o conduci.*
CAȚAVENCU (repede și supus): *O conduc...*
ZOE: *D-ta o să prezidezi banchetul popular din grădina primăriei...*
CAȚAVENCU (asemenea): *Prezidez...*
ZOE: *O să chefuiești cu poporul...*
CAȚAVENCU (același joc): *Chefuiesc...*
ZOE: *Și o să vii aici cu toții, să saluți, în numele alegătorilor, pe deputatul ales și pe prefect...*
CAȚAVENCU: *Da.*
ZOE: *Ne-am înțeles?*
CAȚAVENCU: *Da.*
ZOE: *Du-te și ia loc în capul mesii; fii zelos, asta nu-i cea din urmă Cameră!*
CAȚAVENCU: *Madam, madam Trahanache, ești un înger...*
ZOE: *Mulțumesc, ești prea galant, dar du-te degrabă...*
CAȚAVENCU: *Mă duc, mă duc, și să vedeți dacă nu v-o plăcea... Sărut mâinile... sărut mâinile!...* (iese repede zăpăcit prin fund.)

(I.L. Caragiale, ***O scrisoare pierdută***)

Scanned with OKEN Scanner

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Precizează momentul conflictului dramatic din care a fost selectat fragmentul dat.

.....

.....

2. Explică rolul textului plasat între paranteze.

.....

.....

.....

.....

3. Selectează, din lista următoare, tipul/tipurile de limbaj din text: argou, arhaic, colocvial, jargon, literar, popular, regional, standard.

.....

.....

.....

4. Precizează tema discuției dintre Zoe și Cațavencu.

.....

.....

.....

5. Transcrie o replică rostită de Zoe cu un ton sever.

.....

.....

.....

6. Transcrie două dintre notațiile autorului, care oferă informații despre tonul rostirii unei replici, respectiv, despre mișcarea lui Cațavencu în scenă.

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

7. Motivează răspunsul Zoei la rugămintea lui Cațavencu de a fi iertat: *Eşti un om rău... mi-ai dovedit-o... Eu sunt o femeie bună... am să ți-o dovedesc. Acuma sunt fericită... Puțin îmi pasă dacă ai vrut să-mi faci rău şi n-ai putut. Nu ți-a ajutat Dumnezeu, pentru că eşti rău; şi pentru că eu voi să-mi ajute totdeauna, am să fiu tot bună ca şi până acuma.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Motivează scurtimea replicilor lui Cațavencu, în raport cu acelea ale interlocutoarei sale.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Numeşte o trăsătură a lui Cațavencu, pe care o poți deduce din textul de mai sus, justificându-ți alegerea într-un text de 3-5 rânduri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 49

Competenţă generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţă specifică:
2.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului dramatic

Citeşte lista următoare:

Persoanele

Ştefan Tipătescu, *prefectul judeţului*
Agamemnon Dandanache, *vechi luptător de la '48*
Zaharia Trahanache, *prezidentul Comitetului permanent, Comitetului electoral, Comitetului şcolar; Comiţiului agricol şi al altor comitete şi comiţii*
Tache Farfuridi, *avocat, membru al acestor comitete şi comiţii*
Iordache Brânzovenescu, *asemenea*
Nae Caţavencu, *avocat, director-proprietar al ziarului „Răcnetul Carpaţilor", prezident fondator al Societăţii Enciclopedice-Cooperative „Aurora Economică Română"*
Ionescu, *institutor, colaborator la acest ziar şi membru al acestei societăţi*
Popescu, *institutor, asemenea*
Ghiţă Pristanda, *poliţaiul oraşului*
Un cetăţean turmentat
Zoe Trahanache, *soţia celui de sus*
Un fecior
Alegători, cetăţeni, public

(I.L. Caragiale, ***O scrisoare pierdută***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Prezintă un punct de vedere despre motivul prezentării *persoanelor* în ordinea din lista de mai sus.

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

2. Oferă o explicație a faptului că numele lui Zaharia Trahanache și al lui Nae Cațavencu sunt însoțite de explicațiile cele mai ample.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Explică motivul pentru care atât Iordache Brânzovenescu, cât și Popescu sunt caracterizați doar prin adverbul de comparație *asemenea*.

.....

.....

.....

.....

4. Stabilește o legătură între numele Agamemnon Dandanache și adjectivul *vechi* care îl însoțește.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Scrie în dreptul numelui fiecărui personaj litera care indică o trăsătură potrivită pentru acesta; completează spațiul liber cu o trăsătură care lipsește din listă și transcrie litera **G.** în dreptul personajului căruia i se potrivește:

1. Nae Cațavencu ...
2. Agamemnon Dandanache ...
3. Tache Farfuridi ...
4. Ghiță Pristanda ...
5. Ștefan Tipătescu ...
6. Zaharia Trahanache ...
7. Zoe Trahanache ...

A. prost
B. demagog
C. orgolios
D. lingușitor
E. viclean
F. autoritar
G. .....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 50

Competență generală:
1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare

Competențe specifice:
1.1. identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj
1.5. utilizarea, în exprimare proprie, a normelor ortografice, ortoepice, de punctuație, morfosintactice și folosirea adecvată a unităților lexico-semantice, compatibile cu situația de comunicare.

Citește textul următor:

FARFURIDI (emoționat și asudând): *Atunci, iată ce zic eu, și împreună cu mine* (începe să se înece) *trebuie să zică asemenea toți aceia care nu vor să cază la extremitate* (se înecă mereu), *adică vreau să zic, da, ca să fie moderați... adică nu exagerațiuni!... Într-o chestiune politică... și care, de la care atârnă viitorul, prezentul și trecutul țării... să fie ori prea-prea, ori foarte-foarte...* (se încurcă, asudă și înghite) *încât vine aci ocazia să întrebăm pentru ce?... da... pentru ce?... Dacă Europa... să fie cu ochii ațintiți asupra noastră, dacă mă pot pronunța astfel, care lovesc soțietatea, adică fiindcă din cauza zguduirilor... și... idei subversive...* (asudă și se rătăcește din ce în ce) *și mă-nțelegi, mai în sfârșit, pentru care în orce ocaziuni solemne a dat probe de tact... vreau să zic într-o privință, poporul, națiunea, România...* (cu tărie) *țara în sfârșit... cu bun-simț, pentru ca Europa cu un moment mai nainte să vie și să recunoască, de la care putem zice depandă... (se încurcă și asudă mai tare) precum, — dați-mi voie —* (se șterge) *precum la 21, dați-mi voie* (se șterge) *la 48, la 34, la 54, la 64, la 74 asemenea și la 84 și 94, și ețetera, întrucât ne privește... pentru ca să dăm exemplul chiar surorilor noastre de ginte latine însă!* (foarte asudat, se șterge, bea, iar se șterge și suflă foarte greu. Trahanache a urmărit cu mâna tactul sacadelor oratorice ale lui Farfuridi. Bravo și aplauze în fund, conduse de Brânzovenescu; râsete și sâsâituri în grupul lui Cațavencu. Clopoțelul lui Trahanache de abia se mai aude. – După ce s-a mai oprit zgomotul, cu multă aprindere.) *Dați-mi voie! Termin îndată! mai am două vorbe de zis.* (zgomotul tace.) *Iată dar opinia mea.* (în supremă luptă cu oboseala care-l biruie.) *Din două una, dați-mi voie: ori să se revizuiască, primesc! dar să nu se schimbe nimica; ori să nu se revizuiască, primesc! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, și anume în punctele... esențiale... Din această dilemă nu puteți ieși... Am zis!*
(Aplauze în fund, sâsâituri în față. Farfuridi coboară zdrobit, ștergându-se de sudoare, și merge în fund. Brânzovenescu și alți alegători îl întâmpină și-i strâng mâna. – Rumoare. Mai mulți din auditoriu se scoală și strică

Scanned with OKEN Scanner

rândurile. Cațavencu suie de la dreapta în mijloc, unde vorbește încet cu grupul său gesticulând viu.)

(I.L. Caragiale, ***O scrisoare pierdută***)

Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera A, dacă o consideri adevărată, sau litera G, dacă o consideri greșită, și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

1. Una dintre caracteristicile stilului prezentă în discursul lui Farfuridi este *cursivitatea.* **A G**

.....

.....

2. În următoarea replică a lui Farfuridi există cel puțin două neologisme: *Dacă Europa... să fie cu ochii ațintiți asupra noastră, dacă mă pot pronunța astfel, care lovesc soțietatea, adică fiindcă din cauza zguduirilor... și... idei subversive... și mă-nțelegi...* **A G**

.....

.....

3. Antonimul cuvântului subliniat în fraza *Cațavencu suie de la dreapta în mijloc, unde vorbește încet cu grupul său gesticulând <u>viu</u>* este *mort.* **A G**

.....

.....

4. Structurile subliniate au sens antonimic: *Într-o chestiune politică... și care, de la care atârnă viitorul, prezentul și trecutul țării... să fie ori <u>prea-prea</u>, ori <u>foarte-foarte</u>...* **A G**

.....

.....

.....

5. Limbajul întrebuințat în propozițiile următoare este standard: *Dați-mi voie! Termin îndată! mai am două vorbe de zis.* **A G**

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

6. Cuvintele subliniate formează o serie sinonimică: ...*poporul*, *națiunea*, *România*... *țara* *în sfârșit*... **A G**

.....

.....

.....

7. Toate cuvintele sunt rostite corect: *Atunci, iată ce zic eu, și împreună cu mine trebuie să zică asemenea toți aceia care nu vor să cază la extremitate, adică vreau să zic, da, ca să fie moderați...* **A G**

.....

.....

.....

8. În enunțul următor există un pleonasm... *precum la 21, dați-mi voie, la 48, la 34, la 54, la 64, la 74 asemenea și la 84 și 94, și ețetera, întrucât ne privește... pentru ca să dăm exemplul chiar surorilor noastre de ginte latine însă!* **A G**

.....

.....

.....

9. Următorul raționament al lui Farfuridi este logic, deoarece conține motivarea opiniei despre punctul său de vedere asupra *revizuirii* pe care l-a prezentat în discursul său: *Din două una, dați-mi voie: ori să se revizuiască, primesc! dar să nu se schimbe nimica; ori să nu se revizuiască, primesc! dar atunci să se schimbe pe ici pe colo, și anume în punctele... esențiale... Din această dilemă nu puteți ieși...* **A G**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 51

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţă specifică:
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Citeşte lista următoare:

Citeşte cu atenţie **horoscopul** de mai jos. Alege un personaj din comedia ***O scrisoare pierdută*** de I.L. Caragiale al cărui profil psihologic se apropie mai mult de cel descris într-una dintre zodii şi justifică-ţi opţiunea sub forma unui eseu de 20-25 de rânduri.

Vei avea în vedere:

- respectarea structurii textului de tip argumentativ (formularea ipotezei/ a propriei opinii, enunţarea şi dezvoltarea corespunzătoare a argumentelor, formularea concluziei);
- utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri.

VĂRSĂTOR Prefăcut, linguşitor, servil, „se înclină dincotro bate vântul". Gata oricând să se pună bine cu puternicii zilei. Lipsit de convingeri morale, devine autoritar cu cei mai „mici" decât el.	**PEŞTI** Energic şi sentimental, îşi impune voinţa în faţa tuturor. „Armele" sale sunt, de la caz la caz, şantajul sentimental sau prefăcătoria, amabilitatea sau mărinimia. Nu acceptă să piardă în viaţă.	**BERBEC** Hotărât să reuşească prin orice mijloace. Acţionează rapid, pentru că vrea totul cât mai repede. Uneori este brutal, dar poate fi şi prefăcut ori lipsit de scrupule când vrea să-şi atingă scopul.
TAUR Fire raţională, orgolioasă. Îşi cunoaşte limitele. Este obiectiv, răbdător, calm, dur, încăpăţânat, inflexibil, dar capabil uneori de puternice pasiuni. Nu amestecă datoria cu distracţia.	**GEMENI** Naiv uneori, încrezător în cei din jur, dar conştient de propria importanţă, deşi, prin comportament, le poate părea celorlalţi altfel decât este în realitate.	**RAC** Caracter urât. Orgolios fără merite. Ţelul său în viaţă este să reuşească. Nu te poţi baza pe cuvântul său. Viclenia îi este superioară inteligenţei.

Scanned with OKEN Scanner

LEU Încrezător în propriile forțe, mândru. Conștient de importanța poziției sociale și a funcției, este capabil adeseori să abuzeze de acestea.	**FECIOARĂ** Orgolios. Amestec de onestitate și necinste. Capabil de gesturi frumoase și, simultan, de comportament blamabil. Poate atrage simpatia celor din jur.	**BALANȚĂ** Diplomat abil, viclean, caracter controlat de rațiune; orgolios; duplicitar. Poate părea naiv în ochii celorlalți, dar este capabil să îi manipuleze, iar strădaniile îi sunt răsplătite.
SCORPION Perseverent, lipsit de caracter, viclean. Niciun compromis nu i se pare de neacceptat. Nu poți avea încredere în promisiunile sale. Deviza lui: *Scopul scuză mijloacele.*	**SĂGETĂTOR** Naiv, incapabil a-și susține punctul de vedere în fața puternicilor zilei, dar convins de iluzorii merite personale. Este individul tipic pentru a fi „numărul doi" în orice situație.	**CAPRICORN** Sentimental și romantios, dar capabil a se manifesta energic în situații-limită. Obține tot ceea ce-și dorește. Pasiunea nu-i este totuși umbrită de un puternic simț al realității.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

Testul 52

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competență specifică:
2.2. identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului dramatic

Citește textul următor:

(O odaie modestă de mahala. În fund, la dreapta, o ușă; la stânga o fereastră. De-o parte și de alta a scenei câte un pat de culcare. În mijlocul odăii o masă împrejurul căreia sunt așezate scaune de paie. Pe masă, o lampă cu gaz; pe globul lămpii un abat-jour cusut pe canava. În planul întâi, la stânga, o sobă cu ușa deschisă și cu câțiva tăciuni pâlpâind. — Leonida e în halat, în papuci și cu scufia de noapte; Efimița în camizol, fustă de flanelă roșie și legată la cap cu tulpan alb. Amândoi șed de vorbă la masă)

SCENA I

LEONIDA: *Trebuie să fie târziu, Mițule; ne culcăm?*
EFIMIȚA (se scoală și se uită la ceas): *Douăspce trecute, bobocule.*
LEONIDA (sculându-se și el și mergând spre patul din stânga): *Vezi dumneata cum trece vremea cu vorba...*
EFIMIȚA (dregându-și patul): *Ei! cum le spui dumneata, să tot stai s-asculți; ca dumneata, bobocule, mai rar cineva.*
LEONIDA (la pat și intrând sub plapumă): *Miț o, ai zis matale fetii să vie mâine mai de dimineață ca să facă focul?*
EFIMIȚA (stingând lampa): *Da.* (se-nchină și se așază în pat la dreapta)
(Odaia rămâne luminată numai de flacăra tăciunilor din sobă)
LEONIDA (după ce s-a învârtit în pat până să-și facă culcușul, cu satisfacție): *A! așa!*
(Un moment pauză, în timp ce fiecare se așază bine în așternutul său)
EFIMIȚA (din așternut): *Și zi așa cu Galibardi, 'ai?*
LEONIDA (asemenea): *Așa zău!... Ei! mai dă-mi încă unul ca el, și până mâine seara, – nu-mi trebuie mai mult, – să-ți fac republică...* (cu regret.) *Da' nu e! Da' o să-mi zici că cu încetul se face oțetul, ori că mai rabdă, că n-a intrat zilele-n sac.* (cu tărie) *D-apoi bine, frate, până când tot rabdă azi, rabdă mâine? că nu mai merge, domnule, s-a săturat poporul de tiranie, trebuie republică!*
EFIMIȚA: *Adică, zău, bobocule, de! eu, cu mintea ca de femeie, pardon să te-ntreb și eu un lucru: ce procopseală ar fi și cu republica?*

Scanned with OKEN Scanner

LEONIDA (minunat de-așa întrebare): *Ei! bravos! ș-asta-i bună! Cum, ce procopseală? Vezi asta-i vorba: cap ai, minte ce-ți mai trebuie? Apoi, închipuiește-ți dumneata numai un condei, stăi să-ți spui: mai întâi și-întâi că dacă e republică, nu mai plătește niminea bir...* [...]

EFIMIȚA (lămurită): *Așa da... vezi, mie nu-mi dădea-n gând.* (după o pauză de reflecție) *Ce bine ar fi! unde dă Dumnezeu odată să o mai vedem ș-asta, republica!* (Leonida începe să sforăie) *Dormi, soro?...* (Leonida sforăie-nainte) *A adormit.*

SCENA II

(Coana Efimița se așază pe o ureche și adoarme și ea. – Unu după miezul nopții sună rar în vecinătate: patru bătăi pentru sferturi, apoi o bătaie mai gravă pentru ceas.)

(I.L. Caragiale, ***Conu Leonida față cu Reacțiunea***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Transcrie un enunț în care autorul oferă indicații privind decorul.

.....

.....

.....

.....

2. Transcrie un enunț în care autorul oferă indicații privind mișcarea actorilor în scenă.

.....

.....

.....

.....

3. Transcrie un enunț în care autorul oferă indicații privind tonul necesar rostirii replicilor.

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

4. Completează tabelul exemplificând contribuția fiecărei persoane la punerea în scenă a comediei lui Caragiale.

Persoane	Indicație scenică
scenograf	
costumier	
tehnician de sunet	
tehnician/asistent de lumini	
responsabil cu recuzita	

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 20 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 53

BACALAUREAT TIP I

Competenţă generală:
1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competenţe specifice:
1.1. identificarea particularităţilor şi a funcţiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj

Citeşte textul următor:

Scena VIII
Rică Venturiano, apoi Spiridon

SPIRIDON: *Domnule, musiu, tot aici eşti? E foc mare, trebuie să fugi! dacă o pune mâna pe dumneata, te omoară...*
RICĂ: *Mă omoară?... Scapă-mă, băiete, scoate-mă de aici... Pe unde să ies?* (pornind spre uşa din dreapta, pe unde a intrat Spiridon) *Pe aici...*
SPIRIDON: *Nu se poate.* (îi taie drumul) *Odaia d-acolo răspunde tot pe scara a mare; vrei să te-ntâlneşti cu ei piept în piept?*
RICĂ: *Nu, nu voi; dar atunci ce-i de făcut! existenţa mi-este periclitată. Voi să scap. Scapă-mă: îţi dau bacşiş trei sferturi de rublă.*
SPIRIDON: *Trei sferturi de rublă: şase pachete de tutun! te scap.*
RICĂ: *Cum? pe unde? spune-mi iute, că mi-e degrabă, îmi vine stenahorie.*
SPIRIDON: *Dumneata stăi aici. Eu mă duc colea în odăiţă* (la dreapta), *deschiz uşa care dă în scară, cum i-oi vedea că se urcă sus, te chem în odaie, închidem uşa la mijloc, şi când or intra cu toţii aici, îţi dau drumul pe dincolo pe scară, te cobori şi ieşi repede pe poartă... Lasă că te scap, n-ai grijă.*
RICĂ: *Da, du-te degrabă!*
SPIRIDON (cu şiretenie): *Apoi, nu-mi dai?*
RICĂ: *Ce?*
SPIRIDON: *Ce mi-ai făgăduit.*
RICĂ: *Ba da, îţi dau.* (se caută în buzunare şi completează suma din mărunţele; Spiridon o socoteşte cu scumpătate) *Băiete,* (solemn) *tânărule! ştii tu în ce poziţiune mă găsesc? ştii tu ce pericol mă ameninţă?*
SPIRIDON: *Ba bine că nu! Daca n-oi şti eu papara lui jupânul!... hehei! lasă; dacă nă-i putea scăpa...*
RICĂ: *Ai?* (şovăie)
SPIRIDON: *Ai să vezi şi dumneata al dracului ce e... De ce-i zice lui „Titircă Inimă-Rea"?*
RICĂ: *Nu, nu voi să văz, scapă-mă.*
SPIRIDON (cam rece): *Ei! lasă, dacă oi putea, te scap eu, fireşte.*

(I.L. Caragiale, ***O noapte furtunoasă***)

Scanned with OKEN Scanner

Scrie răspunsuri potrivite pentru fiecare cerință:

1. Alcătuiește un enunț care să conțină o expresie ce are în componență verbul *a omorî*.

.....

.....

.....

2. Explică sensul expresiei *a face pachet* (pe cineva).

.....

.....

.....

3. Scrie o propoziție care să exprime o idee opusă celei conținute în expresia *E foc mare*.

.....

.....

.....

4. Alcătuiește o propoziție în care substantivul *papara* (*papara lui jupânul*) să aibă alt sens decât cel din text.

.....

.....

.....

5. Înlocuiește cu un sinonim potrivit cuvântul subliniat din propoziția: *Scapă-mă, băiete.*

.....

.....

.....

6. Scrie o locuțiune/expresie care să conțină un sinonim al cuvântului *drumul* (*îi taie drumul*).

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

7. Scrie o propoziție care să conțină un omonim al cuvântului subliniat:
...pe <u>unde</u> a intrat Spiridon.

.....

.....

.....

8. Înlocuiește cu un sinonim potrivit cuvântul subliniat din propoziția:
Odaia d-acolo <u>răspunde</u> tot pe scara a mare.

.....

.....

.....

9. Scrie o locuțiune/expresie care să aibă în componență verbul *a duce*.

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 54

Competenţă generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală şi stilistică în receptarea diferitelor texte

Competenţe specifice:
2.2. identificarea şi analiza principalelor componente de structură, de compoziţie şi de limbaj specifice textului dramatic
2.4. folosirea unor modalităţi diverse de înţelegere şi de interpretare a textelor literare studiate

Redactează, pe baza textului-suport de la Testul 53, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Precizează locul în care se poartă convorbirea dintre cele două personaje.

.....

2. Precizează tema discuţiei dintre Spiridon şi Rică.

.....

.....

.....

3. Transcrie o formulă de adresare a lui Spiridon către Rică.

.....

4. Explică semnificaţia dublării formulei de adresare (*Băiete, tânărule...*) a lui Rică Venturiano către Spiridon.

.....

.....

.....

.....

5. Indică două trăsături ale lui Spiridon, care pot fi deduse din textul de mai sus.

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

6. Indică două trăsături ale lui Rică Venturiano, care pot fi deduse din textul de mai sus.

.....

.....

.....

7. Indică două trăsături ale *jupânului*, care pot fi deduse din textul de mai sus.

.....

.....

.....

8. Transcrie replica lui Spiridon, care demonstrează că este interesat de răsplata oferită.

.....

.....

.....

9. Motivează răspunsul *cam rece* al lui Spiridon, din finalul textului.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 55

Competență generală:
1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare

Competențe specifice:
1.1. identificarea particularităților și a funcțiilor stilistice ale limbii în receptarea diferitelor tipuri de texte
1.2. receptarea adecvată a sensurilor unui mesaj

Redactează, pe baza textului-suport de la Testul 53, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

I.

1. Transcrie în spațiile libere de la coloana din stânga sinonimul potrivit ales din coloana din dreapta; completează spațiul cu sinonimul care lipsește din listă și transcrie litera J. în locul potrivit.

1. *musiu*	A. cameră
2. *odaie*	B. grav
3. *existență*	C. nepăsător
4. *periclitat*	D. viață
5. *a chema*	E. domn
6. *a da*	F. a pofti
7. *a făgădui*	G. a promite
8. *a completa*	H. a oferi
9. *solemn*	I. primejduit
10. *rece*	J. .....

II.

Citește fiecare dintre următoarele afirmații și încercuiește litera **A**, dacă o consideri adevărată, sau litera **G**, dacă o consideri greșită și scrie, în spațiul rezervat, afirmația corectă:

2. În următoarea replică a lui Rică există un neologism: *Nu, nu voi; dar atunci ce-i de făcut! existența mi-este periclitată. Voi să scap. Scapă-mă: îți dau bacșiș trei sferturi de rublă.* **A G**

.....

.....

3. Propoziția conține termeni argotici: *Domnule, musiu, tot aici ești?* **A G**

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

4. Cuvintele subliniate sunt antonime: *Domnule, musiu, tot aici eşti?* **A G**

.....

.....

5. Locuţiunea *piept în piept* (*vrei să te-ntâlneşti cu ei piept în piept?*) are sens de *faţă în faţă*. **A G**

.....

.....

6. Sinonimul neologic al cuvântului *tânăr* este *june*. **A G**

.....

.....

7. Substantivul *jupân* (*Daca n-oi şti eu papara lui jupânul!*) este corect articulat. **A G**

.....

.....

8. În fraza următoare există un pleonasm: *Eu mă duc colea în odăiţă, deschiz uşa care dă în scară, cum i-oi vedea că se urcă sus, te chem în odaie...* **A G**

.....

.....

9. Sinonimul cuvântului *foc* (*E foc mare*) este *incendiu*. **A G**

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerinţelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 56

BACALAUREAT TIP I

Competență generală:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competențe specifice:
2.2. identificarea și analiza principalelor elemente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului dramatic
2.4. folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

Citește textul următor:

ACTUL I
Bancă mică imediat după război, între anii 1920–1922

SCENA 3
La direcție
MITICĂ și SUBDIRECTORUL

MITICĂ (bate încet la ușă, iar când i se spune să intre, deschide timid și îngândurat, închide apoi ușa capitonată care desparte birourile și așteaptă neliniștit să-și ridice subdirectorul, care scrie, ochii de pe hârtii).
SUBDIRECTORUL (după ce i-a lungit chinul, ca orice șef care se respectă, ridică ochii, cu o mutră acră și surprinsă): *A, bine ai venit, domnule...* (un „domnule" apăsat) *Mitică Popescu.*
MITICĂ (speriat de severitatea lui, apelează vag): *Domnule director!*
SUBDIRECTORUL (dur, zgrumțuros): *Niciun domnule director!...* (Îl privește cu ochi mici și autoritari.) *Am să te dau afară... nu mai merge cu indulgența... Dumneavoastră nu sunteți oameni...*
MITICĂ (încercând dezolat să se explice): *Să vedeți, domnule director...*
SUBDIRECTORUL (tăindu-i scurt vorba, cu un ton sec de sergent major): *Ce vrei să văd? Ei,* (ironic) *domnule Mitică Popescu, eu de ce nu întârzii? Văzutu-m-ai dumneata, de un an și două luni, de când am venit de la Arad, să întârzii vreodată?* (Pune coatele pe masă.) *Știi dumneata la ce oră am venit eu azi la birou?*
MITICĂ (apelează din nou, nefericit): *Domnule director!...*
SUBDIRECTORUL (strigând): *Ce domnule director?!...* (Și stăruie să aibă răspuns.) *La ce oră am fost eu aici?*
MITICĂ (recunoaște stânjenit): *Dumneavoastră ați fost cel dintâi...*
SUBDIRECTORUL (fioros): *Nu cel dintâi, domnule. La șapte am venit...* (Îndesat.) *Nici servitorii nu veniseră... Și dumneata vii la zece?...* (Joacă

Scanned with OKEN Scanner

degetele întrebător, ca un flautist.) *Eu cum fac de sunt cel dintâi aici?* (Vocalizând.) *Nu sunt şi eu om, eu de ce nu întârzii? De ce eu adică să viu la şapte şi dumneata la zece?... Ai?...* (Şi acum atacul devine precis.) *La curse de ce nu întârzii?* (Mitică încearcă, speriat, să protesteze, dar subdirectorul şi mai înfuriat îi strigă.) *Taci din gură!* (Ca şi când ar fi aflat el de mult nelegiuirea.) *N-am auzit eu că mergi la curse? Funcţionari ca dumneata nu ne trebuie!...* (Vocalizând iar.) *Curse... trăsură... şi pe urmă vii şi ceri acont aici...* (Se ridică în picioare bătând cu pumnul în masă.) *S-a sfârşit!* (Dă cu ochii de ghetele de lac ale lui Mitică şi-l întreabă sec, ca o gură de ferăstrău.) *Ce sunt ghetele alea?* (Acru.) *Mori dacă n-ai ghete de lac?... Ia uită-te la mine...* (Ridică pe birou un picior cu o gheată peticită.) *Coşcogeamite subdirectorul!...* (Iar îl priveşte cu bărbuţa înţepenită.) *Eu respect banul, domnule. Dumneata umbli toată ziua cu femeile...*

MITICĂ (speriat de o acuzaţie atât de gravă): *Domnule director!*

SUBDIRECTORUL (bătrân, cărpănos, acru, dar formidabil de indignat şi convins, s-a ridicat iar în picioare şi-l priveşte cu privirea): *Cu mine de ce nu umblă femeile, domnule?*

(Camil Petrescu, ***Mitică Popescu***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Argumentează că fragmentul dat este extras dintr-o creaţie dramatică, apelând la două dintre conceptele specifice acestui tip de text.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Transcrie două dintre notaţiile autorului, care oferă informaţii despre tonul rostirii replicilor, respectiv, despre mişcarea personajelor în scenă.

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

3. Selectează, din lista următoare, tipul/tipurile de limbaj din text: argou, arhaic, colocvial, jargon, literar, popular, regional, standard.

.....

.....

4. Precizează tema discuției dintre cele două personaje.

.....

.....

5. Motivează comportamentul lui MITICĂ, așa cum rezultă din următoarea notație a autorului: *bate încet la ușă, iar când i se spune să intre, deschide timid și îngândurat, închide apoi ușa capitonată care desparte birourile și așteaptă neliniștit să-și ridice subdirectorul, care scrie, ochii de pe hârtii.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Menționează o trăsătură a lui MITICĂ, în scena de mai sus.

.....

.....

7. Explică rolul ghilimelelor în structura *un „domnule" apăsat*: *A, bine ai venit, domnule...* (un „domnule" apăsat) *Mitică Popescu*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

8. Menționează o trăsătură a SUBDIRECTORULUI, pe care o poți deduce din replica următoare: *Mori dacă n-ai ghete de lac?... Ia uită-te la mine...* (Ridică pe birou un picior cu o gheată peticită.) *Coșcogeamite subdirectorul!...* (Iar îl privește cu bărbuța înțepenită.) *Eu respect banul, domnule.*

.....

.....

.....

.....

9. Scrie o caracterizare a SUBDIRECTORULUI, de 6-10 rânduri, utilizând numai informațiile din textul dat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

8 *Drama*

Camil Petrescu, *Suflete tari; Act venețian*

Testul 57

BACALAUREAT TIP I

Competență specifică:
2. Folosirea instrumentelor de analiză tematică, structurală și stilistică în receptarea diferitelor texte

Competențe specifice:
2.2. identificarea și analiza principalelor componente de structură, de compoziție și de limbaj specifice textului dramatic
2.4. folosirea unor modalități diverse de înțelegere și de interpretare a textelor literare studiate

Citește textul următor:

Scena III
IOANA, pe urmă ANDREI

(După un timp, bătaie în ușă, intră Andrei. Ioana îl privește surprinsă, aproape indignată, dar rămâne în tonul ei obișnuit, de demnitate rece.)

IOANA: *Camerista nu e aici?*
ANDREI (în aceeași fierbere interioară, încurcat de la primul pas): *Da, domnișoară... dar... da... camerista nu e aici.*
IOANA (întins, nervos ca o floretă): *Cum, dar trebuie să fie cineva care să-ți spună că la mine nu se poate intra la orice oră din zi și din noapte?*
ANDREI (rugător): *Domnișoară, vă rog, numai câteva clipe... numai câteva clipe...*
IOANA (asvârle, enervată, cartea pe noptieră): *Nu... nu pot asculta cu sila nimic...* (îl fixează cu privirea): *Socoți dumneata că eu pot fi la dispoziția dumitale oricând? Aici la mine?*
ANDREI: (sfios, rugător): *Domnișoară...*
IOANA: *Îmi pare rău, dar nu pot să ascult o vorbă măcar...* (scurt.) *Te rog, ieși.* (Așteaptă.)

Scanned with OKEN Scanner

ANDREI (după un timp, căutând o hotărâre bărbătească): *Domnişoară, am să plec cât de repede voiţi... dar după ce voi fi spus ceea ce am de spus!* (Nu o priveşte.)

IOANA (face un gest de femeie plictisită. Pe urmă, găsind că, în definitiv, ar fi destul de plăcut să-şi bată joc de el, mai ales ațâțată de aerele lui războinice, nu mai sună, cum păruse că are intenţia, vine spre el. Îl apostrofează batjocoritor. Tot jocul acesta e clar): *Dumneata ai să-mi spui mie ceva?*

ANDREI (care a urmărit jocul ei şi care a luat o hotărâre definitivă, aproape afectat): *N-am aerul?*

IOANA (acceptă, cu o poză care nu e lipsită de abilitate): *Atunci spune repede, ca să sfârşim curând...*

ANDREI (pe care tonul ei îl intimidează din nou, dar care vrea, totuşi, să fie tare): *Dacă o să păstraţi tonul acesta, îmi va fi imposibil să pot vorbi.*

IOANA (cu o ironie subțire care o amuză pe ea însăşi şi care serveşte ca un fond replicilor ei următoare): *Nu te sinchisi de tonul meu. Spune ce ai de spus. Poate să fie totuşi ceva interesant. Dar, ştii, cât mai rezumat posibil!* (Andrei e vădit intimidat, îşi frământă nervos mâinile.) *Iar te-ai încurcat? Eh, hai să te ajut eu... Desigur însă că nu vei ieşi din marginile bunei-cuviinţe! Nu?*

ANDREI (căutându-şi sângele rece): *Recomandaţia dumneavoastră e de prisos, cine iubeşte nu poate fi necuviincios.*

IOANA (uşor): *Dar poate fi prost! Desigur însă că nu acesta e cazul dumitale... ia să vedem...* (Începe) *Aşadar, despre iubire vrei să vorbeşti? Bun...* (Se aşază în jilţ, îşi aranjează rochia, pune în cele ce urmează înfloriri de ironie ca arabescurile de pe o lamă de Damasc.) *Gata! Te ascult! Dacă ai nevoie te ajut şi cu sfaturi... Ia de pildă o poză frumoasă!... Nu sta rezemat aşa... şi caută să rămâi în subiect.* (Şi mai ironică.) *Dacă poţi, pune şi puţină culoare...* (Aşteaptă.) *Ei hai... gata... te ascult!* (Lungeşte perfid întâmplarea; după un timp, cu o comică mirare.) *Nu începi?* (Andrei are o mutră plouată de tot, ea continuă cu o bunăvoinţă ironică.) *Caută să termini mai curând, ca să te duci pe urmă să te culci.*

ANDREI (*ridică spre ea ochii verzi şi tulburi*): *Să mă culc? E atât timp de când nu mai pot dormi.*

IOANA (cu un zâmbet rece): *Alt simptom.*

ANDREI (voit): *Nu mai pot lucra.*

IOANA: *Da, asta-i mai grav... Pulsul regulat?*

ANDREI (tot căutându-şi liniştea): *Deloc. Îmi face numai neajunsuri... Acum de pildă... ce limpede aş vorbi, dacă nu mi-ar zvâcni prea tare arterele... Poate că aş fi în stare să răspund ironiilor dumneavoastră.* (Andrei luptă şi această replică ofensivă a lui o supără.)

IOANA (direct, cu privirea agresivă): *Domnule, ce vrei?*

Scanned with OKEN Scanner

ANDREI (bărbăteşte): *Să vă spun că vă iubesc.*
IOANA (ironia ei are acum nuanţă de supărare): *Dar am înţeles-o, mi-ai spus-o! Altceva ! Sau mai pe larg, cu amănunte!*
ANDREI (sentimental şi sincer, dându-şi totuşi seama că e livresc): *Nu... nu v-am spus nimic... Şi niciodată nu vă voi fi spus tot ce am de spus.*
IOANA (comic): *De ce nu? Ar fi păcat... Spune tot şi nu mai pierde timpul cu introduceri.* (Andrei tace îndelung, se frământă dureros.) *Nu mai vrei să spui? Poate că ar fi fost frumos...*

(Camil Petrescu, ***Suflete tari***)

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerinţe:

1. Argumentează că fragmentul este extras dintr-o creaţie dramatică, apelând la două concepte specifice acestui tip de text.

.....

.....

.....

.....

2. Transcrie două dintre notaţiile autorului, care oferă informaţii despre tonul rostirii unei replici, respectiv, despre mişcarea personajelor în scenă.

.....

.....

.....

.....

3. Numeşte, din lista următoare, registrul stilistic cel mai potrivit pentru a caracteriza atitudinea Ioanei faţă de Andrei: colocvial, formal, literar, specializat, standard.

.....

.....

4. Precizează tema discuţiei dintre Andrei şi Ioana.

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

5. Indică trăsătura dominantă a Ioanei, în secvența de mai sus.

.....

6. Argumentează-ți opțiunea într-un text de 3-5 rânduri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Indică trăsătura dominantă a lui Andrei, în secvența de mai sus.

.....

8. Argumentează-ți opțiunea într-un text de 3-5 rânduri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Descrie, utilizând numai informațiile din textul dat, relația dintre cele două personaje.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 40 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 58

BACALAUREAT TIP II

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţă specifică:
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Saru-Sineşti: *Dacă înţeleg bine, visezi „dragoste în stare pură"... E destul de frumos.* Eşti de acord cu punctul de vedere al lui Saru-Sineşti despre *iubirea absolută*, exprimat în discuţia cu Andrei? Dacă răspunsul este DA, explică motivele aprobării tale. Dacă răspunsul este NU, motivează-ţi dezacordul exprimându-ţi totodată punctul de vedere despre problema pusă în discuţie. Textul argumentării tale trebuie să fie de 15-30 de rânduri.

Vei avea în vedere:

- respectarea structurii textului de tip argumentativ (formularea ipotezei/a propriei opinii despre ideea exprimată de Saru-Sineşti, enunţarea şi dezvoltarea corespunzătoare a argumentelor, formularea concluziei);
- utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

Testul 59

BACALAUREAT TIP II

Competență generală:
1. Utilizarea corectă și adecvată a limbii române în receptarea și în producerea mesajelor în diferite situații de comunicare

Competență specifică:
1.4. redactarea unor compoziții despre textele studiate

Citește textul următor:

Jupânița

O puteți vedea în fiecare zi la orele șase la șosea. Dacă n-o cunoașteți, nu cereți nimănui să vi-o arate. O veți recunoaște spontan. Trece în goana trăsurii largi și elegante. Are ovalul chipului prea fin, ochii prea mari, gura prea expresivă, degetele prea subțiri. În priviri îi ghicești o reverie cu viziuni medievale. Echipajul ei se intercalează într-un lung șir de echipaje de cocote. Dar nimeni nu se înșală. E descendenta a trei logofeți și a patru spătari. Are treizeci de ani, zece milioane și nu s-a măritat încă. Are capriciul să-și primească pretendenții într-un iatac – Jupânița nu poate avea decât un iatac, firește – care aduce cu un muzeu criptologic. Pe pereți, tablouri bizantine, portrete mănăstirești, prin colțuri – jilțuri de biserică alături de gobelinuri. Lângă o biblie din veacul al XVII-lea, ultimele cărți ale lui Barrès și comediile lui Wilde în original. Dar îl admiră mai cu seamă pe Stendhal și ar vrea să semene cu domnișoara de la Mole... De asemenea, e de câtva timp în căutarea unui strămoș care să fi fost decapitat. Și nu e de mirare... că niciunul dintre candidați nu mai are curajul să-i ceară mâna.

(Camil Petrescu, ***Suflete tari***)

Dicționar
cocotă, s.f. – femeie de moravuri ușoare; prostituată.
jupâniță, s.f. – (înv.) boieroaică tânără; fiica unui boier.
șosea, s.f. – celebru loc de promenadă (Șoseaua Kiseleff) în Bucureștiul din timpul în care se petrece acțiunea dramei lui Camil Petrescu (1913).
Maurice Barrès (1862–1923) – cunoscut scriitor și om politic, membru al Academiei Franceze.
Stendhal (1783–1842) – scriitor francez, autor al romanului ***Roșu și negru***; orgolioasa domnișoară de la Mole aparține unei familii nobiliare, a marchizilor de la Mole.
Oscar Wilde (1854–1900) – celebru scriitor irlandez.

Scanned with OKEN Scanner

Redactează, pe baza textului de mai sus, răspunsuri pentru fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Precizează câmpul semantic în care se pot încadra următoarele cuvinte: *jilț, iatac, jupâniță, spătar, logofăt.*

.....

.....

2. Numește o trăsătură de caracter a *jupâniței* (Ioana) care s-ar putea deduce din preferințele ei literare.

.....

.....

.....

3. Numește trăsătura de caracter dominantă a *jupâniței,* care poate fi dedusă din descrierea iatacului.

.....

.....

.....

4. Stabilește o corespondență între titlul textului – ***Jupânița*** – și personalitatea Ioanei.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Enumeră încă două-trei detalii care ar putea servi la conturarea portretului Ioanei.

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

6. Scrie o caracterizare de 10-15 rânduri a Ioanei, utilizând numai informațiile furnizate de textul dat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Timp pentru rezolvarea cerințelor: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

Testul 60

BACALAUREAT TIP II

Competenţă generală:
3. Argumentarea în scris a unor opinii în diverse situaţii de comunicare

Competenţă specifică:
3.3. elaborarea unei argumentări scrise pe baza textelor studiate

Pietro Gralla: *Nu ne cunoaştem niciodată îndestul... Trăim alături de noi înşine cu fiinţa noastră urâtă, părându-ni-se firesc să fie aşa, cum ni se pare firesc să ne întovărăşească propria noastră umbră.*

Eşti de acord cu punctul de vedere despre *cunoaşterea de sine*, exprimat de Pietro Gralla, personajul dramei ***Act veneţian*** de Camil Petrescu? Dacă răspunsul este DA, explică motivele aprobării tale. Dacă răspunsul este NU, motivează-ţi dezacordul exprimându-ţi totodată punctul de vedere despre problema pusă în discuţie. Textul argumentării tale trebuie să fie de 15-30 de rânduri.

Vei avea în vedere:

- respectarea structurii textului de tip argumentativ (formularea ipotezei/a propriei opinii despre ideea exprimată de Pietro Gralla, enunţarea şi dezvoltarea corespunzătoare a argumentelor, formularea concluziei)
- utilizarea mijloacelor lingvistice adecvate exprimării unei aprecieri.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

Timp pentru rezolvarea cerinţei: 30 de minute

Scanned with OKEN Scanner

ISBN 978-973-124-777-9

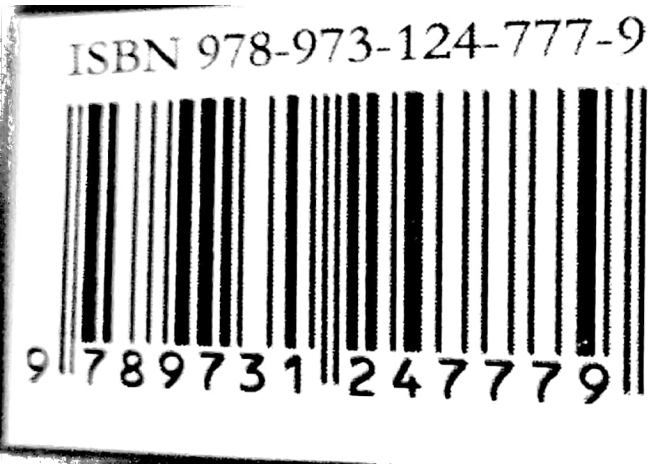

Scanned with OKEN Scanner